

Årsrapport 2025

Årsrapport 2025

Fair Play Bygg Oslo og omegn

Tekst og redaksjon: Lars Mamen

Design og ombrekking: Carsten Høgenhoff

Foto: s. 4 Håvard Sæbø; s. 12,14 og 46 Erik Hansen Studio

Forsidefoto: Fair Play Bygg

Illustrasjonsfoto er ikke knyttet til sakene som omtales i artiklene

Papir: 250 gr. Edixion offset & 100 gr. Edixion offset

Trykk: BK Grafisk AS

Stiftelsen LO Media

Innhold

Verdiar	2
Samarbeid gir resultater!	4
2025 i tall	6
Fair Play Bygg Oslo og omegns organisasjon	11
Stockmanns Hammer til Hamid Norouzi	13
«Hjelperne» som organiserer plattformøkonomien	15
Norske tilstander	20
Kriminalitet til salgs	21
Fair Play Bygg er en del av totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet, av Pål K. Lønseth, sjef for Økokrim	25
Oppsøkende svindlere bedrar huseiere	28
Harald Braathen, leiar i Fellesforbundet avdeling 600, Byggningsarbeidernes Fagforening	31
Working in the Cloud – Data Centers and Safety at Work	32
Menneskehandel i arbeidslivet – en blindflekk hos kontrolletatene, av Leila Langdalen, ROSA	36
Menneskehandel og tvangsarbeid i kriminelle nettverk	39
Strategisk samarbeid mellom Backe Entreprenør og Fair Play Bygg Oslo og omegn	40
Om lønstjuveri	43
Medlemmer og støttemedlemmer	47
Nyttige lenker	48

Case 1–5 er utdrag fra våre varsler:

 Case 1: Lønnstyveri og vold mot arbeidstaker	18
Case 2: Lønnstyveri	27
Case 3: Ladestasjoner	41
Case 4: Arbeidsgiver dømt til å betale lønn	42
Case 5: Gull, bedrageri og falske regneskap	44

Verdiar

Av Lars Mamen, dagleg leiar i Fair Play Bygg Oslo og omegn

Ordna forhold i arbeidslivet er ein sentral verdi i Noreg. I dette inngår det at avtaler skal overhaldast, respektere at det er ulike interesser og finne ordningar for å løyse konflikhtar og usemje. At opplysningane i offentlege register er korrekte. Dette har skapt eit effektivt og velfungerande arbeidsliv og næringsliv. Desse felles verdiane kan vi også finne igjen i foreiningar, i det politiske liv og samfunnet elles.

Verdiar er ikkje berre abstrakte, men også løn, varer, forteneste, skatt og utbytte. Verdiane som blir skapt i arbeidslivet dannar grunnlaget for velferdsstaten. Tilliten som er blitt skapt på arbeidsplassane, i organisasjonane og i handteringa av interessekonfliktane som kan oppstå i arbeidslivet, har danna grunnlaget for den norske modellen. Desse verdiane ligg også til grunn for utviklinga av rettsstaten og demokratiet.

Desse verdiane er utfordra frå fleire hald, særleg av kriminelle som har etablert seg i arbeidslivet.

Vi i Fair Play Bygg meiner desse verdiane er verd å forsvare. Ikkje fordi dei er «norske». Men fordi dei er gode. For kva skjer om desse verdiane forvittrar. Når huseigaren ikkje kan stole på at avtale om å ferdigstille arbeidet blir halden, om arbeidaren ikkje kan stole på om løna kjem, om den som gir kreditt ikkje kan stole på at rekneskapen viser rett bilete av økonomien?

Då ville det vore vanskeleg å drive næring, vanskeleg å var arbeidsgjevar, vanskeleg å låne ut pengar, vanskeleg å få lån. Vi er avhengig av tillit til kvarandre. Skulle arbeidsgjevar betale løn kvar time, eller kan vi lite på at løna

kjem kvar månad. Både arbeidsgjevar og arbeidstakar er sjølvstøtt med at dei har tillit til kvarandre, arbeidet blir utført og løna kjem. Same med alle andre transaksjonar, vi har tillit til at varene blir betalt, at rekneskapen er rett, at ein retter seg etter pålegg og tvisteløysningar.

Som riset bak spegelen er det bøter, straff, dom for dei som ikkje held avtalene. Men kva skjer om også dette tryggingssynet sviktar? Det skjer diverre ofte, viser vår statistikk. Fair Play Bygg Oslo og omegn har varsla om 72 saker med lønstjuveri i 2025. Det utgjør store summer i uteståande løn Dette er toppen av isfjellet. Lønstjuveri er ikkje uvanleg i delar av arbeidslivet. Svært få av desse sakene kjem til retten.

Ei av sakene Fair Play Bygg har varsla om med lønstjuveri har komme til retten. Ein kriminell mann med fleire dommar frå før vart på nytt dømd for grovt lønstjuveri. Fleir er i etterforskning. Men alt for få saker ender med straff til lønstjuven og det bryt ned tilliten i systemet. Mange vi har tala med, opplev dette som klassejustis, dei blir sinte og fortvila. Tilliten blir brote ned.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har

Lars Mamen

”

Men det finnast lyspunkt. Fair Play Bygg Oslo og omegn har eit godt samarbeid med med bankar, bygg- herrar og entreprenørar. Vi har høve til å gje opplysningar om metodar og, til ei viss grad, også om føretak som blir brukt til kriminalitet.

“

også varsla om 68 saker med «misbruk av kreditt». Dette er registerkriminalitet, føretak som med overlegg sender inn falske rekneskapstal for å gje inntrykk av solid økonomi, søker om kreditt og betaler ikkje. De fleste går til slutt konkurs med stor gjeld, men verdiane er borte, overført til bakmenn. Det er ofte bilar og byggjeverar. Ein slik typisk konkurs er det ofte 7-8 millionar i gjeld i konkursbuet. Det blir store pengar, fort opp mot ein halv milliard i berre desse sakene.

Også her går det seint med etterforsking, påtale og straff. Nokon som blir omtalt i våre saker blir straffa, men ofte går bakmann fri og «stråmann» eller «pengemuldyr» får straffa.

Ein variant av registerkriminalitet er å sende inn falske opplysningar om løn og arbeidsforhold. Slike opplysningar kan misbrukast til bedrageri mot NAV. Gjerne i kombinasjon med bedrageri mot Skatteetaten ved forfalska krav om refusjon av MVA.

Men det finnast lyspunkt. Fair Play Bygg Oslo og omegn har eit godt samarbeid både med bankar, byggheerrar og entreprenørar. Vi har høve til å gje opplysningar om metodar og, til ein viss grad, også om føretak som blir brukt til kriminalitet. Når vi deler dette, vil både byggheerrar, entreprenørar, byggvarehandel og finansbransjen få tid til å ta ein ekstra sjekk før dei gir lån, kreditt, oppdrag eller tek inn underentreprenørar. Vi trur denne delinga er naudsynt for å stanse dei kriminelle som misbruker arbeidslivet, utnyttar vår tillit.

Det er mogleg å ta vare på det norske tillitssamfunnet utan å vera naive. Kriminelle har funne svake punkt i offentleg forvaltning, i Brønnøysundregistrene, hos Skatte-

etaten og NAV, politi og Arbeidstilsynet, men også hos finansinstitusjonar og andre som gir kreditt.

Naivitet blir utnytta av kriminelle, men naiviteten kan også undergrave tillitssamfunnet, arbeidslivsmodellen og til slutt velferdsstaten. Fair Play Bygg Oslo og omegn meiner det må vera mogleg å verne desse verdiane med større kontroll utan å bryte med tillitssamfunnet, men få bort naiviteten.

Lønnstyveri

Ansatte slo alarm. Men sakene ble henlagt gang på gang: - Risikofritt å stjele lønna

Lars og hans kollegaer blir nedlesset med varslar om A-krim fra sine kilder på gulvet. Han håp

Avisa Oslo,
11. august 2025

Samarbeid gir resultater!

Av Gerd Liv Valla, styreleder Fair Play Bygg Oslo og omegn

Gerd Liv Valla, styreleder i Fair Play Bygg Oslo og omegn. Foto: Håvard Sæbø, LO Media

Fair Play Bygg Oslo og omegn er et toparts-samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersida innen byggenæringa. Dette samarbeidet har gitt resultater i form viktige rapporter om pågående kriminalitet og kritikkverdige for-

hold. Både Skatteetaten, Politiet, NAV og Arbeidstilsynet er mottakere av disse rapportene og utfører tilsyn, stans, gir bøter eller straffeforfølger på bakgrunn av informasjonen Fair Play Bygg samler inn.

”

Jeg er glad for at vi i Fair Play Bygg har greid å mobilisere for å forsvare den norske arbeidsmodellen, tillits-samfunnet og respekten for verdien av arbeid, avtaler og lover.

“

Fair Play Bygg er blitt en nesten landsdekkende organisasjon. Det er tydelig at det er behov for det arbeidet som blir gjort og det er gledelig at både myndighetene, næringslivet og partene i arbeidslivet bidrar til finansieringen av arbeidet mot a-krim.

A-krim er alvorlig, både for arbeidere som blir utsatt for lønnsstyveri eller farlige arbeidsforhold, for det seriøse næringslivet som ikke kan konkurrere på samme vilkår, for forbrukere og bestillere av arbeid som får kriminelle inn på byggeplasser og arbeidsplasser og ikke minst for hele samfunnet, vår arbeidslivsmodell og velferdsstat. Det er nødvendig med sterke tiltak for å hindre at kriminaliteten får fotfeste i samfunnet.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har funnet flere eksempler på at det er organiserte kriminelle som etablerer seg i arbeidslivet. Det er ikke lenger slik at organiserte kriminel-

”

Det er ikke lenger slik at organiserte kriminelle opererer kun i den kriminelle økonomien, men inntekter fra narkotika, prostitusjon og menneskehandel flyter inn i «legale» virksomheter og blir hvitvasket. Dette fører til en økende grad av konflikt og vold i næringslivet.

“

Fiktive jobbannonsar

Fair Play Bygg Oslo og omegn har fått varsel frå arbeidstakarar og andre om at det blir lagt ut fiktive jobbannonsar. Det står om god løn og innkvartering og byrå som skal hjelpe med arbeidsvisum for eit lite honorar. Aktuelle søkjarar blir bedne om å sende inn 500–1000 euro og kopi av pass. Mange av desse jobbannonsane brukar kjente logoar frå fiskeforedling eller bemanningsbransjen. I ei av desse sakene låg det ved forfalska dokument frå UDI med falske arbeidsvisum og forfalska arbeidskontraktar med falske «stempel» frå eit bemanningsbyrå.

le opererer kun i den kriminelle økonomien, men inntekter fra narkotika, prostitusjon og menneskehandel flyter inn i «legale» virksomheter og blir hvitvasket. Dette fører til økene grad av konflikt og vold i næringslivet.

Jeg er glad for at vi i Fair Play Bygg har greid å mobilisere for å forsvare den norske arbeidslivsmodellen, tillitssamfunnet og respekten for verdien av arbeid, avtaler og lover. Men vi trenger flere med i arbeidet. Kontrollatene og styresmaktene kan ikke ta alt ansvaret for at regelverket i arbeidslivet blir fulgt. Partene og næringslivet, må ta sin del av ansvaret.

Fair Play Bygg har en rekke støttemedlemmer. Dette er virksomheter

som tar ansvar, men også får kunnskap og råd tilbake fra Fair Play Bygg. Dersom flere næringslivsaktører tar større ansvar, vil kriminelle få mindre spillerom i arbeidslivet. Samarbeid mot a-krim gir resultater.

2025 i tall

Økning i multikriminalitet

Fair Play Bygg Oslo og omegn har levert 383 varsler om a-krim til offentlige etater i 2025. Fair Play Bygg Østfold har sendt 59 av disse varslene. Dette er en økning fra organisasjonens 300 varsler i 2024.

Medlemmene i paraplyorganisasjonen Fair Play Bygg Norge hadde ved utgangen av 2025 passert 1282 varsler. I 2024 sendte disse 1023 varsler.¹

Hva varsler vi om?

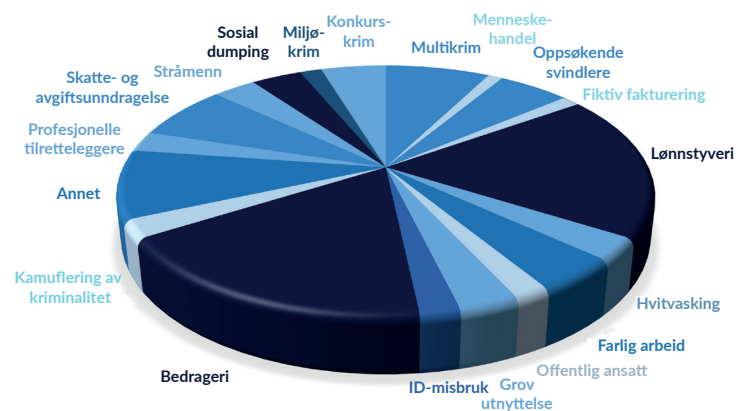
Fair Play Byggs sender varsler på en stor variasjon av ulike saker. Totalt har organisasjonen i år rapportert på 27 kriminalitetstyper.

De fire som peker seg ut som de største kategoriene er:

Lønnstyveri (19 %), Bedrageri/misbruk av kreditt (18 %), Multikriminalitet (8 %) og Skatt- og avgiftsunndragelse (7 %). Her forholder kriminalitetsbildet seg likt som tidligere år.

Profesjonell tilrettelegger ble i 2025 opprettet som ny kategori og det ble sendt 10 varsler. Det er ikke et nytt begrep eller fenomen for Fair Play Bygg, men heller et behov for å synliggjøre. Tidligere er dette i stor grad rapportert om i sammenheng med andre type saker. Vi har sendt en rekke varsler på regnskapsførere som profesjonelle tilretteleggere også i år. Vi ser ved gjennomgang av regnskapsførere til virksomheter Fair Play Bygg har varslet på at det er flere gjengangere.

De siste årene har Fair Play Bygg ikke hatt saker på miljøkriminalitet. Det betyr ikke at det ikke har forekommet. I 2025 har vi derimot opplevde å motta flere tips i etterkant av dokumentaren den Sorte Svane og årskonferansen til Fair Play Bygg i fjor hvor det var tema.

Ill. 1. A-krim sendt av Fair Play Bygg Oslo og omegn i 2025

Bransje

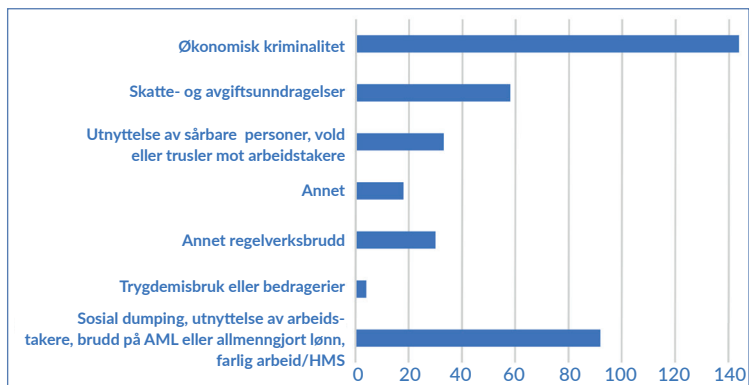
Fair Play Bygg holder seg til formålet innen byggebransjen og varsler på virksomheter med bransje i byggenæringa er størst. Det var 23 % innen privatmarkedet og 14 % innen proffmarkedet. En stor andel av de resterende bransjene er også knyttet byggenæringa på et vis.

Vi ser samtidig en dobling i multikriminell virksomhet, fra 10 % til 20 %. Dette er virksomheter som tydelig har etablert et legalt selskap med formål om å drive kriminalitet, som for eksempel kredittbedragerier. Virksomheter blir registrert som multikriminelle dersom det drives flere typer kriminalitet. Disse sakene har preget arbeidet i 2025.

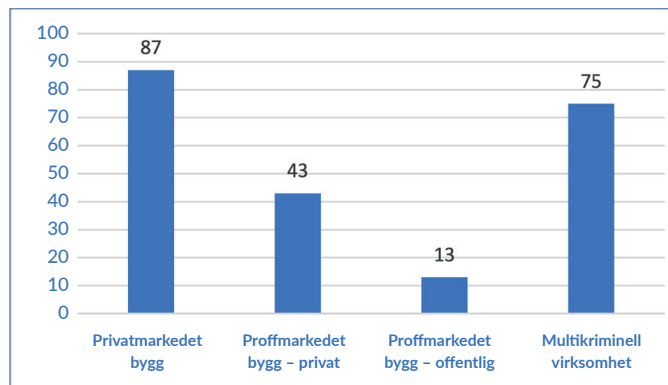
Hvem mottar vi tips fra?

Endringer i måten Fair Play Bygg jobber på med innhenting av informasjon gjør at vi ser en endring blant kildene

¹ Fair Play Bygg Norge er en paraplyorganisasjon der Fair Play Bygg Oslo og omegn, Fair Play Agder, Fair Play Bygg Rogaland, Fair Play Bygg og Anlegg Vestland, Fair Play Møre og Romsdal, Byggebransjens Uropatrolje og Fair Play Bygg og Anlegg Nordland samarbeider.

III. 2. Kategorier i tips-skjemaene som sendes til etatene

III. 3. Varsler fordelt etter bransje

i år. Egne undersøkelser, som i fjor lå på 18 %, har økt til 29 %. Et varsel er ofte beriket av flere kilder som utfyller hverandre. Organisasjonen har fått flere nyttige verktøy. De ansatte er blitt flinkere til å bruke åpne kilder og tilgjengelig informasjon. På den måten kan Fair Play Bygg levere varsler i form av en informasjonspakke.

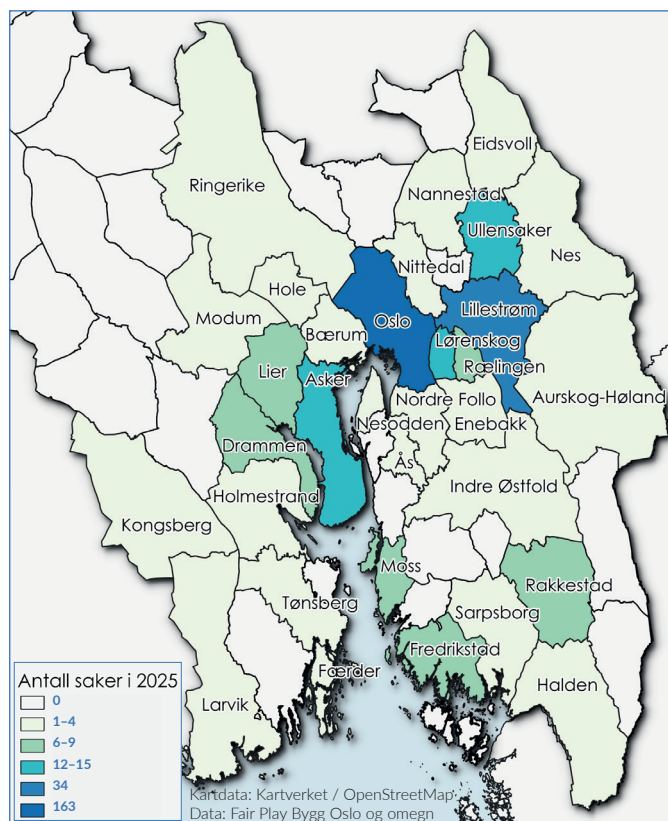
Det som i fjor var nye kilder har vedvart som gode kilder for Fair Play Bygg. Det gjør at «andre kilder» holder seg på samme nivå som i fjor. Her inngår finansnæringen, byggevar-eleverandører og andre utsatt for misbruk av kreditt.

Organisasjonen jobber fortsatt tett med flere organisasjoner som er i kontakt med arbeidstakere som Frelsesarmeen, Kirkens Bymisjon og Caritas. Dette samarbeidet resulterte i 61 varsler med ulike organisasjoner som kilde. Utover dette mottar Fair Play Bygg tips i tillegg tips fra arbeidstakere, bedrifter, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, huseiere og andre privatpersoner.

Hvor er virksomhetene registrert?

Vi har sendt varsler på virksomheter eller arbeidssteder i 59 kommuner og 15 fylker. Vi registrerer adresse på virksomheten (hentet fra brønnøysundregistrene). Selve arbeidsstedet kan være et annet sted. I de tilfellene hvor vi ikke kjenner virksomheten registreres som regel en adresse på en byggeplass.

Flest varsler omhandlet virksomheter registrert i Oslo, etterfulgt av Akershus, Østfold og Buskerud. Det har også

III. 4. Geografisk fordeling av antall saker i 2025

vært en rekke saker med virksomheter registrert på eller med arbeidsplass på Innlandet. Pr i dag er det ingen egen Fair Play Bygg-avdeling i Innlandet. En av sakene fra Innlandet kan dere lese om i saken om Florin og datasenter på side 32.

Hva skjer med virksomhetene det varsles på?

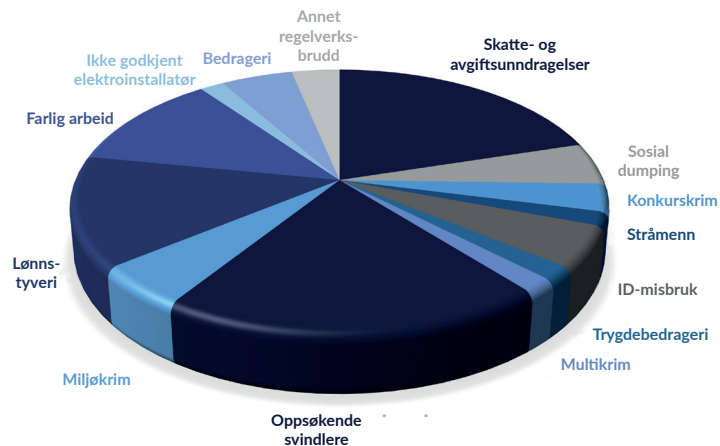
Fair Play Bygg sendte varsler om 288 ulike virksomheter i 2025. Antall virksomheter og antall varsler er ulikt fordi det sendes flere varsler på samme virksomhet ved ny informasjon i noen saker. Det er 10 varsler som er blitt sendt uten organisasjonsnummer. Disse varslene går på en bestemt adresse, og tilfeller hvor det ikke har vært mulig å identifisere en virksomhet.

Av virksomhetene Fair Play Bygg varslet på i 2025 er 8 % konkurs, 1 % oppløst og 3 % slettet. Til sammen 12 % av virksomhetene. Etter konkurser kan vi finne informasjon som tyder på at Skatteetaten har tatt utlegg eller begjært virksomhet konkurs basert på varsel fra Fair Play Bygg.

Ved gjennomgang av offentlige postlister kan vi se at Arbeidstilsynet gjennomfører tilsyn og gir reaksjoner som stans, krav om opplysninger eller bøter i etterkant av våre varsler. Totalt har Fair Play Bygg varslet Arbeidstilsynet om 118 virksomheter. Arbeidstilsynet har gjennomført 27 enkelte tilsyn hos 23 av disse virksomhetene. Vi vet ikke sikkert om Arbeidstilsynet har gjort tilsyn på grunn av tips fra Fair Play Bygg. Og for sakene fra høst og vinter 2025, kan det hende tilsyn gjennomføres i 2026. Det reelle tallet kan også være høyere i sakene hvor vi tipser om byggeplasser og ikke organisasjonsnummer.

Fair Play Bygg har gjennom året fått positive tilbakemeldinger fra etatene på varslene vi sender, selv om de ikke har mulighet til å gi informasjon om konkrete saker og resultater. Øst politidistrikt nevner i sin lokale trusselvurdering for 2024-2025 at Fair Play Byggs rapportering viser at lønnsstyveri er «langt mer utbredt enn det politiet i Øst politidistrikt får kjennskap til».²

Fair Play Bygg Østfold

III. 4. Varsler fra Fair Play Østfold 2025, fordelt på sakstype

I 2025 behandlet Fair Play Bygg Østfold 73 saker. Etter nærmere undersøkelser ble 59 av disse sakene sendt videre som varsler til respektive etater og kontrollorganer. Av de øvrige sakene er de enten ikke ferdig undersøkt eller så viste undersøkelsen at det ikke var grunn til å melde videre.

I varslene som er behandlet og fremsendt av Fair Play Bygg Østfold omhandles 32 omvarslede virksomheter med forretningsadresse i Østfold. Resterende varsler omhandler oppdragsadresser og/eller hendelser knyttet til Østfold, men hvor den omvarslede virksomheten er registrert med adresse andre steder.

Situasjonen og saktypeomfanget i Østfold skiller seg ikke ut sammenlignet med saktypeomfanget for Oslo og omegn (Akershus og Buskerud).

² <https://www.politiet.no/globalassets/nyheter/ost/ltv-ost-pd-2024-2025---offentlig-versjon.pdf>

Foto: Erik Mammen

Fair Play Bygg Oslo og omegns organisasjon

Fair Play Bygg Oslo og omegn er en organisasjon med formål å arbeide for en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår. Vi arbeider for at bygg-, anlegg- og elektronæringen skal bli en attraktiv næring med gode arbeidsforhold, faste ansettelse, kompetanseheving, lærlingeordning og faglærte arbeidstakere.

Formålet skal oppnås gjennom å:

- Avdekke, dokumentere og synliggjøre a-krim i næringen
- Rapportere om a-krim og uønsket aktivitet i arbeidslivet til myndighetene
- Informere arbeidstakere om rettigheter og plikter i arbeidslivet
- Påvirke markedet, myndigheter, private og offentlige byggherrer til å unngå useriøse og kriminelle aktører i næringen
- Styrke seriøse bedrifters stilling, bidra til å gjøre faste ansettelse, faglærte, fagopplæring og organisert arbeidsliv til et konkurransefortrinn

Fair Play Bygg Oslo og omegn er en medlemsforening der arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner innen byggenæringa kan stå som medlemmer. Bedrifter, lag og foreninger kan bli støttemedlemmer av Fair Play Bygg Oslo og omegn.

Styret:

Styreleder:

Nestleder:

Styremedlemmer:

Varamedlemmer:

Administrasjonen:

Daglig leder:

Fagansvarlig a-krim:

Rådgiver:

Saksbehandler:

Avdelingsleder Fair

Play Bygg Østfold:

Gerd Liv Valla

Åge Odden

Harald Braathen, Tommy Skauen,
Morten Svendsen, Frank Pedersen,
Stig Hansen

Silje Skullerud, Rune Borgersen,
Harald Hansen

Lars Mamen

Hanna Kjemprud

Maren Amble Stinessen

Simen Hennem

Tor Østensvig

*På motstående side,
fra venstre: Tor Østensvig,
avdelingsleder i Fair Play Bygg Østfold, Lars Mamen,
daglig leder i Fair Play Bygg Oslo og omegn,
Maren Amble Stinessen, rådgiver i Fair Play Bygg Oslo og omegn,
og Hanna Kjemprud, fagleder Fair Play Bygg Oslo og omegn*

Stockmanns Hammer til Hamid Norouzi

Varslet om ID-tyveri

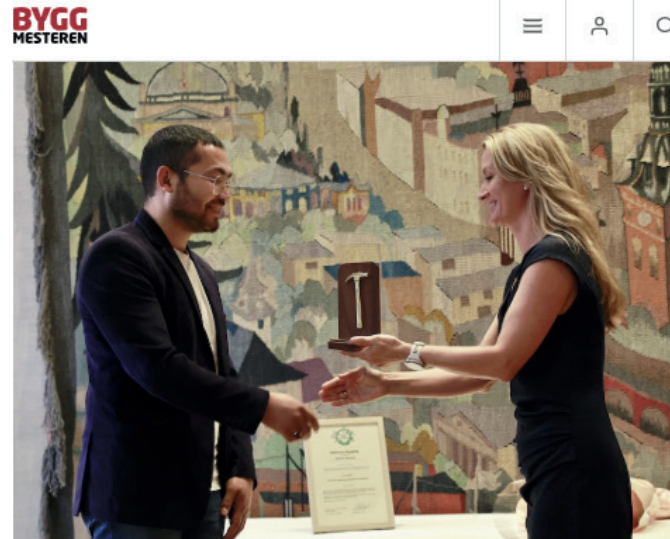
I fjorårets årsrapport kunne vi med glede meddele at tømmerlærlingen Hamid som ble utsatt for ID-misbruk og påført stor gjeld av sin arbeidsgiver, fikk kravet på nesten 200 000 kroner fra Arbeidstilsynet frafalt etter bistand fra Sheraz Malik i Gatejuristen.

I juni i 2025 ble Hamid Norouzi tildelt Stockmanns Hammer, en varslings- og ytringsfrihetspris etablert av Stiftelsen Byggfag.

I en tale til Hamid på prisutdelingsseremonien, forklarte rådgiver i Fair Play Bygg, Maren Amble Stinessen viktigheten av at Hamid varslet:

- Hamid har varslet om ID-tyveri og lønnsstyveri – to former for kriminalitet som mange mennesker i Norge i dag kjemper en stille, ensom og ofte tapt kamp mot. Men Hamid varsler ikke bare om hva som har skjedd – han varsler om hvordan det oppleves. Hvordan det føles. Han varsler ikke bare for seg selv.

Gratulerer, Hamid!

Hamid Norouzi mottar Stockmanns Hammer fra juryleder Hilde Bergh i Oslo Håndverks- og Industriforening. (Foto: Byggmesteren)

Stockmanns Hammer til Hamid Nourozi

Den tidligere tømmerlærlingen Hamid Norouzi ble frastjålet identiteten sin i Norge for fire år siden. I går fikk Nourozi ytringsprisen Stockmanns Hammer fordi han varslet Fair Play Bygg om en type forbrytelse som sjelden straffefølges i Norge.

Byggmesteren, 18. juni 2025

«Hjelperne» som organiserer plattformøkonomien

Behovet for hjelp skaper et marked for profitører

Fair Play Bygg Oslo og omegn har levert en rekke varsler om saker som er knyttet til de samme nettverkene som grovt utnytter arbeidere i plattformøkonomien. Dette er kriminelle bakmenn som organiserer rekruttering av arbeidskraft, innkvartering, tilbyr «hjelp» til å registrere virksomhet og skaffe bankkonto. Mange blir utsatt for ID-tyveri og a-krim. Mange blir narret til å opprette enkeltpersonforetak. Flere har blitt påført stor gjeld og straffeansvar.

Debatten om plattformøkonomien, særlig sakene knyttet til Foodora og Wolt, har ofte dreid seg om arbeidsvilkår, løsarbeid, lønnsmodeller og sikkerhet i plattformøkonomien. Alle disse utfordringene finnes, og fortjener oppmerksomhet. Likevel risikerer vi å overse det som i dag er den minst forståtte delen av plattformarbeidet: «Hjelpe»-strukturen i bunnen av næringen.

For arbeiderne som kommer til Norge fra EØS-land, og som faktisk ønsker å gjøre alt riktig – registrere seg, betale skatt, jobbe lovlig – står systemet ofte som en mur. Det norske systemet forutsetter at alle kan bruke BankID, Altinn og Skatteetaten på egen hånd. I realiteten har vi gjort arbeidslivet digitalt, komplekst og nesten uoverkommelig for dem som mangler ressursene og kompetanse.

Og når det skapes en slik hindring, trer noen andre inn.

«Hjelpere» som infrastruktur

I tilsynelatende uskyldige miljøer – på telefon, i Facebook-grupper – oppstår små foretak som tilbyr alt arbeidere ikke får fra det offentlige: opprettelse av bankkonto, bistand med skattemelding, registrering av enkeltpersonforetak, oversettelser, klager til Skatteetaten. Bak skal det ligge en tjeneste. I praksis ligger det makt.

Noen av disse hjelperne sitter i teknisk avanserte miljø-

er og står i posisjoner knyttet til større kriminelle nettverk. De skaffer, håndterer og videreselger digitale ID-er videre oppover i systemer som trenger dem til helt andre formål enn matbudsleveranser. Andre opererer alene, uten en større struktur bak seg, og bruker arbeiderens desperasjon til å hente ut kontanter rett i egen lomme.

Kontoret på McDonald's

Hjelperne fremstår ikke alltid profesjonelle. Noen har glansede nettsider og kundeservice på chat, med "support" og forventet svartid. Andre opererer fra bordet innerst på McDonald's ved Jernbanetorget, med et rykte som har spredt seg i matbudmiljøet. Der sitter en kø av unge menn i arbeidsklær med hjelm under armen, som betaler tusenlapper – ofte de siste de har – for å få svaret på et spørsmål som egentlig

burde vært et gratis offentlig tilbud: Hvordan betaler jeg skatt? Hva betyr dette brevet fra Skatteetaten? Hvordan får jeg tilgang til bankkontoen min? Hvorfor får jeg ikke registrert meg i Altinn?

ID som valuta

Matbudsjobben er digital. Hver innlogging, hvert skift, hver utbetaling forutsetter identitet. Hjelperen blir derfor ikke bare en rådgiver – han blir administrator av et liv. Han setter opp kontoer, etablerer foretak, beholder passord,

”

Bak skal det ligge
en tjeneste. I praksis
ligger det makt.

“

Stor-Oslo

TV P1 Stor-Oslo Tips oss

«Alexandru» jobba 15 timer i døgnet som matbud i Oslo

Politiet frykter at organiserte nettverk har kuppet matbud-bransjen i Oslo. Rumenske «Alexandru» ble et av ofrene.

FARTSBOT: Denne danskregistrerte bilen med Wolt-logo ble tatt i 82 kilometer i timen i 70-son... [Vis mer](#)

[Elena Bulai Lovland](#)
Journalist

NRK, 4. juni 2025

sitter med kontroll over innlogginger og leverer BankID videre for en pris. For mange arbeidere ligger forskjellen mellom jobb og ikke jobb i hvem som sitter med nøklene til den digitale døren.

Dette gir hjelperne en dobbel økonomi: den synlige, der de selger tjenester, og den skjulte, der de kontrollerer tilgang til inntekter og identiteter. I enkelte miljøer blir arbeideren satt opp som formell eier av kontoer han ikke selv administrerer. I andre tilfeller går deler av lønnen tilbake til hjelperen som en "provisjon" – et slags privat skattesystem uten kontroll og uten innsyn.

Arbeidslivskriminalitet

– Vi kan ikke tillate at kriminelle aktører får etablere seg

EL og IT Forbundet gir 300.000 kroner for å styrke kampen mot arbeidslivskriminalitet.

Lars Mamen, daglig leder i Fair Play Bygg Oslo og omegn, maner til økt innsats mot arbeidslivskriminalitet

Fri Fagbevegelse, 13. juni 2025

Når plattformarbeid blir en inngangsport for andre

Plattformene er først og fremst en arena der sårbarhet effektivt kan utnyttes. Det er ikke de rosa og blå jakkene som skaper kriminaliteten – de gjør den synlig.

Hjelperne trives best der systemene er digitale, tempoet er høyt og arbeidernes turnover er stor. Her finnes et konstant tilslag av nye mennesker i en ny by, uten språk, uten nettverk, uten ID – men med arbeidstillatelse og en vilje til å jobbe. Det er en perfekt markeds plass for den som vet hvordan man kontrollerer både tilgang og informasjon.

Mange saker knytta til plattformøkonomien

Fair Play Bygg har sendt en rekke varsel på aktører som utnytter arbeidstakere i plattformøkonomien, på adresser som blir brukt og foretak. Mange foretak er også knyttet til byggenæringen. I juni leverte Fair Play Bygg et notat om kriminelle nettverk etter henvendelse fra Arbeids- og Inkluderingsdepartementet.

Hovedpunktene i notatet:

- Arbeidstakere er fra tredjeland, ofte med mellomstasjon i et EU-land
- Arbeidstakere blir utnyttet både gjennom lønstyveri og ID-misbruk
- Bruk av fiktive arbeidskontraktar for å få bankkonto
- Bankkonto blir misbrukt til pengemulldyr, skjuler utbytte fra kriminalitet
- Trolig sammenheng med organiserte tyverier fra byggeplasser
- Graden av utnytting, organiseringen, sårbarhet og avhengighet, taler for at denne kriminaliteten kommer innenfor menneskehandels-begrepet i straffeloven.

Et system gapet mellom det formelle og det virkelige

Det mest alvorlige vi ser, er ikke selve plattformarbeidet, men fraværet av et tilgjengelig offentlig system som kunne gjort hjelperne overflødige. For når en EØS-arbeider lovlig benytter retten til fri bevegelse, skulle veien inn i norsk arbeidsliv vært enkel. I stedet møter han et system som krever digital ID før han får lov til å skaffe seg digital ID. Han trenger språk for å få tilgang til språk. Han må forstå regler han ikke kan lese, for å oppfylle krav han ikke kjenner.

Det er i dette gapet – mellom det formelle og det virkelige – at hjelperne lever.

Og så lenge dette markedet får vokse, vil plattformarbeidet fortsette å være en av de enkleste inngangsportene til økonomisk utnyttelse og større kriminelle økosystemer. De har blitt en del av en større infrastruktur som binder sammen sårbare arbeidere og aktører som forstår hvordan man profiterer på deres manglende tilgang.

Falske arbeidskontraktar

Falske arbeidskontraktar blir brukt til å opprette bankkonto. Fair Play Bygg Oslo og omegn har avdekt at fleire arbeidstakarar, ofte frå Romania og Moldova blir utstyrte med falske arbeidskontraktar for å få tilgang på bankkonto. Dette er organisert av kriminelle bakmenn/kvinner som også organiserer desse arbeidstakarane til ulike oppgåver, både transport/bod-bransjen, byggjenæringa og til kriminalitet.

Vi har indikasjonar på at desse bankkontoane blir brukt til kvitvask. Blant anna frå omsetning av returmetall som kan stamme frå byggeplasstjuveri av koppar. Ein del av desse arbeidstakarane får etterkvart oppretta enkeltpersonføretak på seg.

Falske adresser

I dette tomme huset «bor» 40 personer: – Vi har ingen kjennskap

Boligselskapet Gjelsten synes det er «alvorlig og urovekkende» at deres adresse er brukt til å registrere nærmere 40 foretak.

UVITENDE: Gjelsten bolig sier de var uvitende om at deres adresse på Nordstrand er brukt til å registrere flere personer og enkeltpersonforetak.
FOTO: MATHIAS REVHEIM-RAFAELSEN / NRK

[Mathias Revheim-Rafaelson](#)
Journalist
+ 4 til

Publisert 6. juni 2025 kl. 16:47
Oppdatert 6. juni 2025 kl. 18:05

NRK 6, juni 2025

Fair Play Bygg Oslo og omegn har sendt fleire varsel i 2025 om fiktive adresser som blir registrert i Brønnøysund som forretningsadresse, ofte på enkeltpersonføretak. Ofte er det svært mange enkeltpersonføretak som er registrert på same adresse, nokre gonger på adresser der ingen bur, openbert feilaktige registreringar.

Lønnstyveri og vold mot arbeidstaker

Manglet 147 000 i lønn, fikk juling

Vold mot arbeidstakere er et alvorlig samfunnsproblem. SSB melder at i 2022 har nesten én av seks arbeidstakere blitt utsatt for vold, seksuell trakassering, trusler eller mobbing på jobb. Av de utsatt for vold på arbeidsplassen, er det i 8 prosent av tilfellene andre ansatte og ledere på arbeidsplassen som står bak, ifølge tall fra SSB.

I februar 2025 ble en arbeidstaker i Restaureringsgruppen AS en del av denne alvorlige statistikken.

Avisa Klassekampen kunne i juli 2025 skrive om «Dimitri» som jobbet for Restaureringsgruppen AS. Han ble sagt opp på dagen, og hadde 147 000 kroner i utestående lønn hos arbeidsgiveren. Da han ville arbeide i oppsigelsestiden og møtte opp på jobb, ble han utsatt for vold. En annen ansatt i firmaet påførte han en hjernerystelse. «Dimitri» anmeldte angrepet, men saken ble henlagt av politiet grunnet ressurshensyn. Til Klassekampen sier daglig leder i firmaet at påstandene er «usannheter».

Fair Play Bygg tipset etatene om Restaureringsgruppen i både februar og april 2025. På dette tidspunktet hadde firmaet allerede en pågående sak med Arbeidstilsynet etter tilsyn ved en kirke i Innlandet som i august 2025 resulterte i et overtredelsesgebyr for manglende HMS-kort for én arbeidstaker.

I tipset fra februar 2025 delte Fair Play Bygg byggepladsadresser med etatene. I dokumenter vi har fått innsyn i, ser vi at Arbeidstilsynet var på to forskjellige tilsyn ved én av disse adressene i Oslo i mars 2025. I et av tilsynene, etterspør Arbeidstilsynet dokumentasjon på at bedriften har gjennomført en risikovurdering ved arbeid i høyden, gitt informasjon

og opplæring til arbeidstakere om risikofyllt arbeid, opplæring i bruk av fallsikringsutstyr og bekreftelse på valg og opplæring av verneombud. Per i dag har bedriften ikke gitt tilbakemelding på dette, over et halvt år etter fristen.

Seinere i mars er Arbeidstilsynet tilbake på tilsyn. Da etterspør de kopier av arbeidsavtaler, oversikt over arbeidstid for utført arbeid, lønnslipper og dokumentasjon på utbetalt lønn via bank til arbeidstakernes bankkonto.

Firmaet oversender aldri dokumentasjon på dette, noe som resulterer i en tvangsmulkt på 1000,- per dag fra 10. juni. Seinere i juli stanser Arbeidstilsynet hele aktiviteten i Restaureringsgruppen AS fra og med 1. august. Kun noen uker senere, den 22. august, blir firmaet tvangsoppløst av Oslo Tingrett.

Klassekampen skriver i juni at selv om firmaet hadde rapportert en lønn på 218.458 kroner til «Dimitri» til Skatteetaten, hadde han kun fått utbetalt 69.238 på konto.

Advokaten til «Dimitri», Gradislava Egoroff fra Rettshjelp Akrim i Kirkens Bymisjon forteller at saken sjokkerte henne. – Det første sjokket var at man ikke forventer vold på en norsk arbeidsplass, forteller hun. – Det andre var at både lønnstyveri- og voldssaken ble henlagt av politiet på grunn av manglende ressurser. De har ikke engang samlet inn bevis. Vi forstod at vi var på egenhånd, sier hun.

Egoroff forteller at «Dimitri» hadde stort pågangsmot da saken pågikk, og fant seg raskt en ny jobb. Hun opplyser imidlertid at NAV sier at ventetiden på lønnsгарantisøknaden er på 14 måneder etter innstillingen fra bostyrer er

”

Hvis Arbeidstilsynet ikke mottar opplysningene innen 31.07.2025, stanser vi hele aktiviteten i virksomheten.

“

”

Man kan bli pengeløs
og presset til å forlate Norge.

“

klar. Det vil si at arbeidstakere som står uten lønn vil måtte vente over ett år før de får lønna de har krav på. – Hva med tilfellene hvor man ikke har krefter eller ressurser til å finne en ny jobb, spør Egoroff og viser til andre utenlandske ansatte i lignende selskaper. – Man kan bli pengeløs og presset til å forlate Norge.

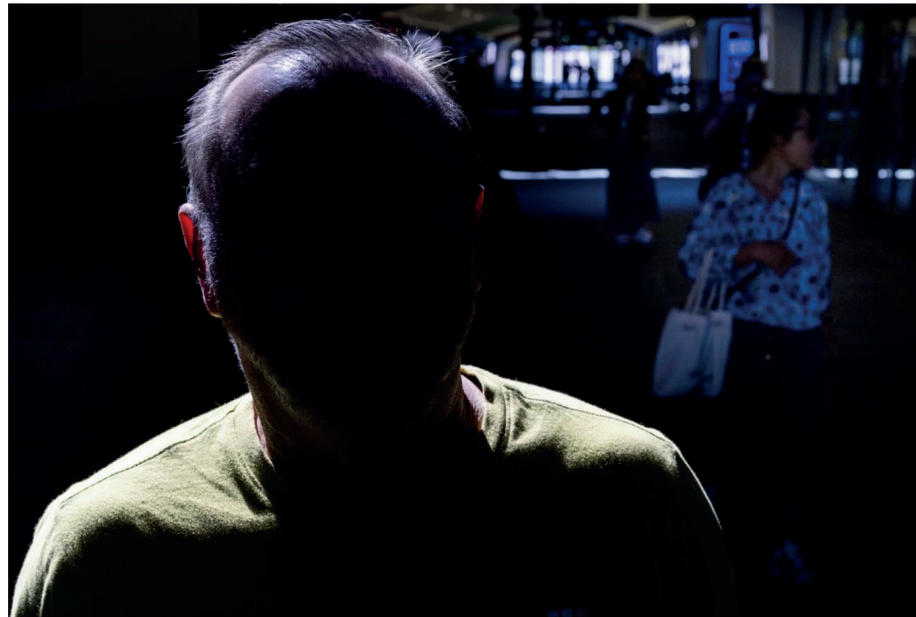
Lønnstyverisaken til «Dimitri» er ikke den eneste som har blitt henlagt av politiet. I mai 2025 kunne Klassekampen melde at tre av fire saker om lønnstyveri blir henlagt. Det burde være en selvfølge; arbeidstakere som blir utsatt for lønnstyveri og vold på arbeidsplassen fortjener å bli hørt av rettsstaten og få lønna de har krav på.

Dimitri har ennå ikke fått lønn

Bygningsarbeider Dimitri ble sagt opp på dagen. Da han ville jobbe ut oppsigelsestida, endte han opp med hjernerystelse. Nå krever han 147.000 kroner i ubetalt lønn fra sin tidligere arbeidsgiver.

Pål Helleenes (tekst) og Tom Henning Brattlie (foto)
3. juli 2025

Gradislava Egoroff, Rettshjelp A-krim, Kirkens Bymisjon Foto: Ingar Næss

*Klassekampen,
3. juli 2025*

Norske tilstander

Den tradisjonelle forståelsen av kriminaliteten har endra seg

Nye analyser fra politiet stemmer med det bildet Fair Play Bygg Oslo og omegn har. Profittmotivert kriminalitet i legale bedrifter er en forutsetning for organisert kriminalitet.

Kriminelle er ikke i byggenæringen for å spare kostnader. De er her for å få tilgang til identiteter, selskaper, dokumenter, kontrakter, fakturastrømmer og kontaktflater mot myndighetene.

Noen av våre støttespillere har lurt på hvorfor Fair Play Bygg avdekker saker utenfor bransjen eller hvorfor vi leverer så mange detaljerte varsler til myndighetene om harde kriminelle miljøer, nettverk og grove voldshandlinger. Svaret er både åpenbart og komplisert.

Organisert arbeidslivskriminalitet

I oktober 2025 publiserte Dagens Næringsliv intervjuet «Tegner bildet av granatkrigens økonomiske bakteppe: – Staten finansierer kriminelle nettverk.», der leseren får bli med i kloke refleksjoner med polititopp Grete Lien Metlid, i anledning hennes overgang fra å lede Felles enhet for etterretning og etterforskning (FEE) til å lede Felles enhet for operative tjenester (FOT) i Oslo-politiet.¹

I artikkelen tegnes det et bredt bilde av hvordan økonomisk kriminalitet danner et bakteppe for dagens voldsbilde. Det handler om systematisk misbruk av offentlige ordninger, selskapsstrukturer og finansielle mekanismer. Aktivitetene beskrives ikke som isolerte lovbrudd, men som en del av en større økonomisk infrastruktur som genererer kapital, stabilitet og handlingsrom for kriminelle nettverk over tid. Dette er nettopp det bildet Fair Play Bygg har sett i praksis – og varslet om over lang tid: at økonomisk

kriminalitet i «legale» bedrifter, ikke er et sidespor, men, en forutsetning for dagens organiserte vold.

Grete Lien Metlid setter svært etterlengtede og presise ord på det hun anser som en av de mest alvorlige truslene mot Norge:

«Det som ikke er kommet frem, er koblingen til alt det andre. Til den nye volden. Til gjengene. Til granater som kastes og barn som rekrutteres.»

Disse koblingene skjer ikke i et vaakum. Fair Play Bygg ser at gjennom legale virksomheter med fiktive regnskap, adresser og ikke minst, fiktive ansatte med fiktive arbeidsforhold, pågår det til dels grov a-krim som tvangsarbeid, ID-misbruk, utnyttning av utenlandske arbeidere, stråpersoner, lønnstyveri og byggevarebedrageri.

Arbeidslivskriminalitet

Kriminelle er opputunister. Det er profitt som er målet, ikke å være i en bestemt bransje. De best organiserte nettverkene er gjerne i flere bransjer samtidig, som renhold, transport, eiendom, bedriftsrådgiving, bygg, matvarer og drosje. Hensikten er å utnytte alle muligheter som oppstår ved å gå inn i næringslivet: Lønnstyveri, bedrageri mot kunder og kreditorer, skattesvik, NAV-bedragerier, hvitvasking og konkursskriminalitet.

¹ Kibar, O. (2025, 31. oktober). Tegner bildet av granatkrigens økonomiske bakteppe: – Staten finansierer kriminelle nettverk. Dagens Næringsliv. <https://www.dn.no/magasinet/dokumentar/kriminalitet/organisert-kriminalitet/politi/tegnar-bildet-av-granatkrigens-okonomiske-bakteppe-stat-en-finansierer-kriminelle-nettverk/2-1-1892072>

Kriminalitet til salgs

Crime as a service

Kriminelle etablerer et nettverk av virksomheter, en «infrastruktur» som tilbyr en rekke tjenester og er sentral for å håndtere utbytte fra a-krim og andre former for profittmotivert kriminalitet.

Skal arbeidslivskriminalitet bekjempes på en måte som beskytter det seriøse arbeidslivet, må kriminaliteten forstås slik den organiseres og utøves i praksis. Fair Play Byggs erfaring er at arbeidslivskriminalitet ikke lenger kan behandles som en samling isolerte regelbrudd. Den utgjør et operativt felt der organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet møtes, smelter sammen og gjensidig forsterker hverandre.

Denne artikkelen beskriver – uten navn eller identifikatorer – hvordan et tilsynelatende legitimt byggfaglig konsulentmiljø over tid har utviklet seg til et sentral kriminelt nettverk. Ikke som ett enkelt selskap, men som en sammensatt struktur der flere bransjer, roller og tjenester er koblet sammen. Dette er blant de mest komplekse og gjennomgående strukturene Fair Play Bygg har dokumentert i Norge.

Profesjonell tilrettelegging som system

Rundt byggvirksomheten er det etablert regnskapsmiljøer, rådgivningsenheter, digitale tjenester, domener, administrasjon av bilparker, drosjer, og andre næringer. Det avgjørende er hvordan disse virksomhetene brukes i nettverket. De fungerer ikke primært som støtte for ordinær drift, men som infrastruktur for å produsere, skjule og flytte økonomiske verdier, arbeidskraft og dokumentasjon på tvers av selskaper og bransjer.

Strukturen er kjennetegnet av utskiftbare stråpersoner, rotasjon av selskaper og en stabil, underliggende styring.

Dette gir både fleksibilitet og robusthet: når én del møter kontroll, kan en annen overta funksjonen uten at den reelle virksomheten endres.

Crime as a Service – kriminalitet som tjenestemodell

Politiet benytter betegnelsen Crime as a Service om kriminalitetsmodeller der enkelte aktører utvikler strukturer, verktøy og tjenester som andre kriminelle kan benytte.

I praksis innebærer dette at én aktør tilbyr en ferdig infrastruktur – selskaper, identiteter, dokumenter, regnskap, transport, arbeidskraft og finansielle kanaler – som andre kan koble seg på for å gjennomføre egen kriminalitet. Modellen skaper en klar arbeidsdeling: noen bygger systemene, andre bruker dem.

En digitalisert kriminalitetsplattform

Fair Play Bygg har over flere år arbeidet systematisk med å avdekke og dokumentere en av disse strukturene. Utviklet av en sentral aktør, en bakmann som har sett at byggenæringa er attraktivt å etablere seg i for kriminelle med behov for å vaske utbytte fra kriminalitet.

Formelt fremstår virksomheten som et byggteknisk konsulentselskap med et bredt, men tilsynelatende ordinært formål. I realiteten driver selskapet en digital plattform som beskriver seg selv som en paraplyorganisasjon, der en rekke tjenester samles under én felles ledelse for å skape samspill og gjensidige gevinster mellom virksomheter.

Dette er ikke en skjult struktur kjent bare for etterforskere. De opererer gjennom en åpent tilgjengelig nettside –

”

Strukturen er kjennetegnet av utskiftbare stråpersoner, rotasjon av selskaper og en stabil, underliggende styring.

“

Nyheter

Mener gatekjøkkenet skjulte kriminell virksomhet: - Det virker godt organisert

POLITIANMELDT: Bostyrer Odd Hanisch fant tydelige tegn på kriminell virksomhet da han bobehandlet gatekjøkken-selskapet. Foto: Kjell Aasum

Romerike Blad, 12. januar 2025

der kriminalitetsfremmende tjenester presenteres som ordinære næringstilbud. For en utenforstående fremstår det som mulig å «bestille» alt fra entreprenørtjenester til økonomisk og administrativ bistand, mens Fair Play Byggs dokumentasjon viser at dette i realiteten gir tilgang til fiktiv fakturering, stråpersonbruk og andre sentrale verktøy i økonomisk kriminalitet.

Avdeling Bygg – den operative inngangen til systemet

Sentrale bedrifter i nettverket er en gruppe byggefirmaer med identiske eller nært beslektede navn. Disse presenterer seg som ordinære norske entreprører innen nybygg, rehabilitering og faglig rådgivning, med ansvarsrett, ingeniørkompetanse, mesterbrev og sentral godkjenning.

Fair Play Bygg har dokumentert at disse foretakene i praksis inngår som en integrert del av dette kriminelle nett-

DT24

Politianmeldte mulige bedragerier i tre konkursrammede selskaper

Drammens Tidende, 29. august 2025

verket, til tross for at dette ikke fremgår av offentlige registre. Byggvirksomheten fungerer som inngangspunkt til offentlige kontaktflater, som legitimerende overflate og som arena for bruk av arbeidskraft, kontrakter og fakturering. Utover faktisk utførte oppdrag er de formelle beskrivelsene i vesentlig grad misvisende.

Et uvanlig bredt tjenestespekter

Det eneste formelt registrerte datterselskapet er et handelscenter med virksomhet innen internasjonal handel,

”

Med topartsamarbeidets mandat til å bekjempe trusler mot bransjen og arbeidslivet, jobber Fair Play Bygg systematisk, analytisk og operativt i feltet for å røske opp selve fenomenet ved roten. Fair Play Bygg Oslo og omegn nekter å la kriminelle krefter bruke byggebransjen som verktøy og plattform for å skaffe seg makt, posisjon og overtak på demokratiet og den nordiske arbeidslivsmodellen vi har bygget sammen. Det er dette som er jobben vår.

“

*Maren Amble Stinessen,
rådgiver Fair Play Bygg Oslo og omegn*

valutaveksling, smykke- og edelmetalhandel. Selskapet oppgir også pengeoverføringer til land med begrenset banktilgang, juridiske tjenester, finansiering og refinansiering, samt tekniske leveranser til olje-, gass- og fornybarprosjekter gjennom tilknyttede selskaper.

Samlet fremstår dette som et påfallende bredt spekter av tjenester for et byggteknisk konsulentselskap.

Bakmannen

For over 20 år siden ble en mann dømt til flere års fengsel for alvorlig økonomisk kriminalitet. Han solgte institusjonstjenester til staten gjennom en stiftelse rettet mot barn og unge i psykiatrien. Retten beskrev en systematisk og skruppelløs fremgangsmåte, preget av omfattende dokumentmanipulasjon, falske forklaringer og villedning av offentlige myndigheter. Særlig alvorlig var utnyttelsen av ekstremt sårbare ungdommer i en institusjon ment å ivareta deres sikkerhet.

Siden har han vært koblet til en rekke av Skandinavias mest alvorlige kriminalsaker, som hovedstrateg eller sentral tilrettelegger. Det særpregede er ikke bredden i sakene, men nivået: integrasjonen av økonomi, vold, trusselbruk, selskapsnettverk og utnyttning av offentlige register og støtteordninger, i én operativ modell.

Rettens beskrivelser av metodeelementer – styring uten formell rolle, bruk av stråpersoner, strategisk kommunikasjon med myndigheter, sammenkobling av bransjer og kontinuerlig tilpasning – fremstår i dag som direkte forløpere til denne kriminelle infrastrukturen.

Denne bakmannen bygger ikke løsninger for midlertidige behov, men strukturer som produserer kriminalitet over tid. Bakmannen har hatt suksess i å etablere et godt organisert nettverk med internasjonale kontakter med stor kapasitet til å kombinere ulike kriminalitetsmetoder. Infrastrukturen av selskap, aktører, tilretteleggere og stråpersoner er et uttrykk for denne kapasiteten.

Fra møte med Økokrim 8. januar 2026, fra venstre Anders Røberg-Larsen, Bygghåndverk Norge, Pål K. Lønseth, Økokrim, Åsmund Østvold, Beto Bygg AS, Eivind Andersen, Oslo Håndverks- Og Industriforening, Lars Mamen Fair Play Bygg Oslo og omegn

Fair Play Bygg er en del av totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet

Av Pål K. Lønseth, sjef for Økokrim

Fair Play Bygg er en del av totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet generelt og arbeidslivskriminalitet spesielt. Totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet er avhengig av at de relevante aktørene kjenner trusselbildet. Aktørene må også forstå hvordan de kan være aktive bidragsyttere i å redusere trusler og sårbarheter. Fair Play Bygg ser at a-krim, som rammer enkeltpersoner og enkeltbedrifter, inngår i et større bilde av kriminalitet.

Ingen kan håndtere denne utfordringen alene. Vi kan kun forebygge og bekjempe a-krim når offentlige og private aktører jobber sammen. Fair Play Bygg er med i dette totalforsvaret ved å tipse om a-krim til kontrolltater og politiet, som også er viktig i kunnskapsbyggingen om a-krim. Fair Play Bygg, som representerer både arbeidstaker- og arbeidsgiversidene, har gjennom årene vokst til å bli en aktør det lyttes til. Slik bidrar Fair Play Bygg til å øke bevisstheten rundt a-krim generelt og sikrer prioritering av området.

Jeg er veldig glad for det engasjementet og innsatsen Fair Play Bygg viser. Kampen mot a-krim hadde stått svakere uten deres utrettelige innsats.

Mener lønnstyverigjengangere unnslipper – staten får regningen

En milliard kroner gikk til lønnsgarantiordningen i fjor. Lars Mamen mener staten ender med regningen når kriminelle utfører lønnstyveri mot sårbare ansatte.

Lars Mamen har i en årrekke vært vokter i byggebransjen som daglig leder i Fair Play Bygg Oslo. Nå slår han alarm om hvordan staten ender med å måtte ta regningen for arbeidslivskriminalitet gjennom lønnsgarantiordningen.
Foto: Aleksander Nordahl

Dagens Næringsliv, 20. april 2025

Lønnstyveri

Våren 2025 får Fair Play Bygg Oslo og omegn eit tips frå Frelsesarmeen om ein arbeidstakar som ikkje får rett løn, overtid eller feriepengar. Arbeidstakar vart sagt opp utan rett prosedyre. Arbeidsgivar trakk husleige av løn utan skriftleg avtale. Frelsesarmeen reknar ut at denne arbeidstakar har 116 606 kr til gode i løn av arbeidsgjevar.

”

Tjuveri av løn er
eigentleg tjuveri av arbeid
– arbeidet er utført, men ikkje betalt.
Det er fornedrande og kan ikkje
samanliknast med underslag
eller bedrageri. Arbeidaren
treng løna til mat
og bustad.

“

Hanna Kjemprud,
fagansvarlig Fair Play Bygg Oslo og omegn

Fair Play Bygg sender varsel om lønstjuveri og skriv:

Vi reknar med at det er fleire tilsette som har opplevd ulovlege lønstrekk. Bedrifta har 29 tilsette. Fair Play Bygg har tidlegare sendt fleire saker på andre selskap med same dagleg leiar, blant anna sak om mogleg konkurssvindel.

I august får vi nytt varsel om same føretak. Føretaket har bytt namn og dagleg leiar. Tidlegare eigar har seld føretaket for ei krone til ein ung mann som står som dagleg leiar når firmaet går konkurs med stor gjeld. Fair Play Bygg sender nytt varsel.

Før konkursen er det 25 tilsette som ikkje har fått løn siste to månadene. Til saman 1,2 millionar kroner er utestående i løn. Arbeidstakarane går kollektivt til advokat som melder arbeidsgivar til politiet for grovt lønstjuveri. Saka fører til ein føljetong i Dagsavisen om lønstjuveri og Politiet bekrefta etterkvart at dei opnar etterforskning mot arbeidsgjevar for lønstjuveri. Det kjem fram at andre selskap i same konsern har fleir offentlege oppdrag, både på Stortinget, for kommunar og ei kyrkje.

Oppsøkende svindlere bedrar huseiere

De hevder de er håndverkere. Sannheten er at de er kyniske kriminelle aktører som utfører bedragerier gjennom å hevde at de er kvalifiserte håndverkere.

Fellestrekkene er at ofrene er enslige og/eller eldre huseiere. Mange ble lurt for pengesummer i hundre tusen kroners klassen, samt at de fikk deler av boligen vansiret av ukyndige personer. I 2025 fikk Fair Play Bygg Østfold tips om og foretok undersøkelser i 13 slike bedragerisaker.

De kriminelle aktørene og firmaene

Oppsøkende svindlere dukker opp hvert eneste år. Fenomenet er godt kjent.

Den enkelte kriminelle aktør opererer som regel bak et eller flere enkeltpersonsforetak (ENK), som relativt nylig er etablert. Firmaene er registrert i Brønnøysundregistrene som håndverkerfirma, uten drifts- eller regnskapshistorikk. De fleste av de aktuelle firmaene er ikke registret med ansatte. Likevel stiller aktøren alltid opp med 2–3 arbeidere for å utføre arbeidet.

Fair Play Bygg har opplysninger fra arbeidere om at noen av aktørene opererer under en annen persons navn, i kontakt med huseiere. Fair Play Bygg mistenker også at flere av de aktuelle firmaene er registrert med en stråperson som innehaver.

Vi vet at det ikke er uvanlig å opprette firmaer med uriktige forretningsadresser.

Modus operandi

Huseiernes beskrivelse indikerer at de ulike aktørene følger et rimelig likt handlingsmønster for gjennomføringen av bedrageriet.

De velger å ta kontakt på adresser hvor det tilsynelatende kan være behov for enkelt vedlikehold.

De overvelder huseier ved å være hyggelige, intense og insisterende. Aktøren legitimerer seg ikke, men presenterer seg ved navn. Den typiske åpningsreplikken er ofte slik:

«Vi kommer fra et (navngitt) håndverksfirma som jobber i nærheten. Vi har sett at huset ditt kan trenge vask og maling. Vi kan gi deg et godt tilbud, siden vi allikevel er i området.»

Aktørene skaper et inntrykk av at de innehar stor faglig

kompetanse. Uten tillatelse foretas tilsynelatende en «befaring» av byggets tilstand. Ofrene beskriver at de blir stresset og mister kontroll. De kjenner seg maktesløse. En av huseierne fortalte:

“De fikk meg til å være enig i at gavlveggen trengte vask. Og de fikk meg til å være enig i at det var lurt å vaske med et middel som impregnerte treverket. Noe de brukte” (kvinne, 82 år).

Kontrakten

Dette leder til at huseier aksepterer et «rimelig» tilbud fra den kriminelle aktøren. Det typiske er at det gis et pristilbud på mellom kr 5.000 og kr 150.000 for en enkel jobb.

“Han ba meg om å finne et papirark fordi vi måtte ha kontrakt. Så skrev han at veggen skulle vaskes og males for 15.000,-. Så skrev vi under” (kvinne i 80-årene)

I noen tilfeller kan kontrakten være et avkryssingsskjema med stikkordsmessige gjøremålsbeskrivelser. Kontrakten dateres og undertegnes av begge parter.

”

De kom neste dag.
Han sa det var råte i veggen
og at de ikke kunne vaske
og male før jeg hadde
skiftet kledning.

“

Et vendepunkt i 2025. Arbeidstilsynet formidler telefonnummeret vårt

I arbeidet med saker om oppsøkende svindlere har arbeidstakere lenge vært til stede som en usynlig kategori – synlige i bilder, omtalt i dommer og beskrevet av fornærmede, men sjelden i stand til selv å tre frem. Nettopp disse arbeidstakerne kan vise seg å være nøkkelen til å avdekke strukturene og stanse kriminaliteten.

Vi har sett overvåkningsbilder av ansatte under uverdige forhold, hørt forklaringer fra huseiere om arbeidere som har bedt om mat eller lønn, lest rettsavgjørelser hvor grov utnyttelse av tilreisende arbeidstakere har vært sentral i straffeutmåling. Romske utenlandske arbeidere har fortalt om innlåsing, trusler og forfølgelse, utført av norsk rom. Felles for mange er en «bruk og kast»-struktur: Personer rekrutteres på bakgrunn av akutt sårbarhet – fattigdom, bostedsløshet eller manglende nettverk – arbeider uten reell lønn så lenge de er nyttige, og skyves ut når de krever oppgjør eller ikke lenger trengs. Slik kan gjerningspersonene erstatte dem med andre uten å bli siktet for menneskehandel.

Et vendepunkt kom i 2025 da Arbeidstilsynet begynte å formidle vårt telefonnummer direkte til utenlandske rom de møtte på kontroll. Kort tid etter oppsøkte flere arbeidere oss. De kom med dokumentasjon, meldinger og navn – og med et tydelig ønske om å stanse det de beskrev som grov svindel mot en eldre kvinne. Reaksjonen var preget av umiddelbar medfølelse og et klart krav om at svindelen måtte stoppes. At vi kommer i kontakt med arbeiderne, som aktive varslere, gir et nytt kunnskapsgrunnlag. De bidrar med innsikt i språk, koder, rekrutteringsmekanismer og interne strukturer som tidligere har vært vanskelig tilgjengelige. Dette styrker arbeidet mot organiserte nettverk som både utnytter arbeidstakere og systematisk begår svindel mot eldre. Samtidig senker det terskelen for at flere kan oppsøke hjelp fremfor å forsinne stille ut av landet.

Ansatte forteller hvordan romsk identitet og etnisitet brukes konkret av norsk rom som arbeidsgivere i disse sakene: som inngangsbillett til tillit, som språkfelleskap, som referanse til interne normer og som begrunnelse for lojalitet og taushet. Når romsk etnisitet kombineres med økonomisk nød og sosial avhengighet, forsterkes maktubalansen. Det er denne sammenvevingen av sårbarhetsfaktorer – ikke etnisitet i seg selv – som gjør kontrollen effektiv.

Tilreisende romske arbeidere har vært tydelige overfor Fair Play Bygg, både i denne saken og tidligere: Det er uakseptabelt at organiserte svindel- og utnyttelsesnettverk får definere romsk etnisitet. Ansvar må plasseres der det hører hjemme – hos konkrete aktører som bevisst og kynisk bruker etnisitet, alder, kjønn, nasjonalitet og sosial status til grov utnyttelse og manipulering for egen berikelse.

Sett i ettertid fremstår de typiske kontraktene (i beste fall) som uklare. Men inneholder kundens underskrift og en pengesum kunden skal betale for arbeidet. Dette kjenner huseierne seg bundet av. Den skriftlige kontrakten er nemlig trumfkortet til kriminelle. Det danner grunnlaget for å presse huseier til å utbetale store pengesummer.

Bedrageriet fullbyrdes

Arbeidet settes normalt raskt i gang. Den kriminelle aktøren deltar ikke selv i arbeidet, men stiller med arbeidere som iverksetter arbeidet. Umiddelbart etter oppstart kontakter den kriminelle aktøren huseier. Det typiske er at man da har oppdaget at tilstanden i den aktuelle bygningsdelen er verre enn antatt. Uten noen form for dokumentasjon om de nye påstandene blir huseieren orientert om at tilstanden i deler av bygget er av en slik forfatning at det allerede avtalte arbeidet ikke kan utføres.

“De kom neste dag. Han sa at det var råte i veggen og

at de ikke kunne vaske og male før jeg hadde skiftet kledning” (kvinne i 80-årene).

Huseieren kjenner seg satt i en klemme av de udokumenterte opplysningene. Med henvisning til kontrakten krever nå aktøren at huseier utbetaler det allerede avtalte beløp umiddelbart. Uansett om de “nyoppdagede” skadene utbedres eller ikke.

Huseier informeres om at konsekvensen av å ikke betale i henhold til kontrakt er anmeldelse og rettsak. For å unngå dette ledes huseier inn i en ny situasjon, hvor huseier aksepterer at aktøren også utfører de nye håndverksmessige tiltak det brått ble behov for. Huseier gjøres samtidig oppmerksom på at det nye oppdraget medfører uforutsette utgifter for aktøren, slik at det umiddelbart er behov for forskuddsbetalinger.

Forskuddsbetalingene skjer både via VIPPS og til nærmere angitte kontoer, etter aktørens anvisninger. Et par av huseierne har fortalt at aktøren til og med har hjulpet →

til med at huseier (utrygg på datateknologi) skal klare å gjennomføre de praktiske trinnene i en betaling over nettbank.

Forskuddsbetalinger i størrelsesorden kr 50.000,- til kr 150.000,- er ikke uvanlig i de sakene vi kjenner.

Sluttfasen

Det er først når huseier (eller nære slektninger) påklager kvaliteten på arbeidets utførelse og stiller krav om skriftlig dokumentasjon, at svindelen går inn i sluttfasen.

Huseier (og nær familie som bistår) blir ofte utsatt for aggressive trusler om utestående pengekrav. Kommunikasjonen foregår normalt pr telefon eller SMS, men med en undertone som skaper frykt. Mange huseiere er redd aktøren skal bli voldelig dersom de ikke betaler.

“Jeg vet jo at det ikke er noen vits i å anmelde. Det blir bare henlagt. Og jeg er redd han skal hevne seg hvis jeg gjør det” (Kvinne, huseier i 60-årene).

Ofrene for denne type bedrageri opplever mange negative følger, både økonomisk og følelsesmessig. Alle forteller om voldsom skamfølelse. Eldre personer forteller også at de er redde for å være alene hjemme.

Noen huseiere inngår enighet med den kriminelle om å utbetale et siste pengebeløp for å få fred. Andre huseiere setter hardt mot hardt. De krever at arbeidet avsluttes, bortviser aktørens arbeidere og nekter å utbetale pengene aktøren fremdeles krever. Dette utløser ofte en ubehagelig situasjon for huseieren. På dette tidspunktet er det mange som kontakter Fair Play Bygg for hjelp og råd.

Informasjon til myndighetene

Fair Play Bygg hjelper huseiere som er utsatt for denne kriminaliteten.

Først og fremst oppfordrer vi til å politianmelde forholdet. Vi gir råd om hvordan man kan få avsluttet kontakten med den kriminelle. Vi anbefaler å ikke betale forskudd for håndverkertjenester. Videre oppfordrer vi huseier til å kreve å få fremvist HMS-kort for alle arbeiderne dokumentasjon på kompetanse, samt detaljert skriftlig dokumentasjon av hva slags arbeid som er utført, materialkostnader og lønnskostnader. Dersom forskudd er utbetalt, skal også kvittering og grunnlag dokumenteres samt å få utlevert kvitteringer for utført forskuddsbetalinger.

Næringsliv

Advarer: - Stort innslag av svart økonomi og hvitvasking i Østfold

Tor Østensvig, daglig leder i Fair Play Bygg Østfold, er glad for at organisasjonens arbeid anerkjennes i politiets lokale trusselvurdering. Foto: Fair Play Bygg

Sarpsborg Arbeiderblad, 12. februar 2025

Informasjonen Fair Play Bygg Østfold og de andre regionale organisasjonene i Fair Play Bygg Norge innhenter om disse sakene oversendes til alle relevante etater, slik at de styrker sin kunnskap om fenomenet og de aktive aktørene.

Harald Braathen, Leiar i Fellesforbundet avdeling 600, Bygningsarbeidernes Fagforening

Imponert av Fair Play Bygg

Harald leiar ei avdeling av Fellesforbundet som var med på å skipe Fair Play Bygg saman med andre fagforeiningar og arbeidsgivarorganisasjonar i 2018. Gjennom år har avdelinga bidratt med store summer til arbeidet i Fair Play Bygg Oslo og omegn. Sist årsmøtet løyva dei 250 000 i tillegg til medlemskontingent.

- Vi har sett det som viktig å investere i Fair Play Bygg for dei held kontakt med ein annan del av arbeidslivet enn dei som blir medlemmar i fagrørsla. Den useriøse og til dels kriminelle delen av arbeidslivet, der det er vanskeleg å organisere arbeidstakarar.

- Vi ser jo også at Fair Play Bygg kan opne andre dører og få kontakt med næringsliv, etatar og andre styresmakter enn det ei lokalavdeling av Fellesforbundet kan.

Kvifor trur du det, er det ikkje denne delen av arbeidslivet som har størst bruk for organiserte forhold?

-Det har sjølvsagt samanheng med at det er få tillitsvalte der som kan delta i vervinga. Men det er fleire forhold som spelar inn, både språk- og kulturskilnader. Det er ein skepsis til fagorganisering i andre delar av Europa. Men kanskje viktigast, når du veit sjefen er ein kriminell, så får det følgjer for interessa for fagorganisering. Nokre har ein frykt for kva sjefen kan finne på. Vi har hatt saker med folk som misser jobben etter at dei blir medlem i Fellesforbundet.

Kva er den største utfordringa byggjenæringa står i no?

- Vi opplev no ei nedbemanning som følgje av låg bustadbygging. Det er behov for nye bustader, men spaden blir ikkje sett i jorda. Samtidig ser vi at useriøse og kriminelle aktørar vinn i konkurransen med seriøse på grunn ulike formar for sosial dumping og a-krim.

- Vi er også bekymra for utglidninga av arbeidstidsordningane. Ulike avspaseringsordningar er blitt regelen på byg-

Harald Braathen

gjeplassane i Oslo, ofte i kombinasjon med 80 % stillingar. Dette er bekymringsverdig.

- Eg vil oppfordre andre avdelingar av Fellesforbundet til å støtte Fair Play Bygg. Arbeidet mot a-krim har gitt resultat og vi er imponert over kva Fair Play Bygg har fått til.

Working in the Cloud: Data Centers and Safety at Work

A workplace injury raises questions

In a now deforested grove outside the small town of Hamar, capital and labor from across the world have come together to construct one of Europe's largest data centers. Here, TikTok, the single tenant on site, will store the user data and videos of millions of their users.

The Norwegian government describes data centers as a "future industry" with significant potential for job creation.¹ One such job was Florin's.

During the spring and summer of 2024, Florin worked as an electrician at Green Mountain, helping to build Norway's digital future. Before coming to work in Norway, he had worked on major projects across Europe and the Middle East, gaining extensive experience with inspection, testing, and workplace safety.

One Saturday morning in August, his work in Norway came to a sudden and dramatic halt. Working on top of an unsecured ceiling almost four meters above a concrete floor, he fell, crushed his ankles, and was rushed to the hospital.

Seven months later, Fair Play Bygg received a message from Florin, now in his home country, Romania. He tells us about the accident and explains that after the injury, he had to leave Norway with a large hospital bill. "Further coverage of my case could help shed light on the challenges faced by injured workers in similar situations," Florin wrote to Fair Play Bygg.

It was clear from the beginning that Florin had to be put in touch with both lawyers and journalists that could take and cover his case. The union EI og IT Forbundet agreed to provide Florin with legal assistance, and the journalists Siri

Ulykker

Setter i gang intern gransking: - Vi tar det kjempealvorlig

Green Mountain-anlegget på grensa mellom Hamar og Leten. Foto: Syver Grønbacken

Av Torbjørn Jørstad

Oppdatert: 14.08.24 05:44
Publisert: 14.08.24 04:05

Kopier

Hamar Arbeiderblad 14. august 2024

Gedde-Dahl and Madeleine Hatlo wrote about the case in *Dagbladet Børsen*.

Florin's employer-of-record was Anglo Europe Limited, a

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/dff2f4dc656043be9ad5837ebbc6fae/nn-no/pdfs/datasenternaeringa-strategi.pdf>

”

Further coverage of my case could help shed light on the challenges faced by injured workers in similar situations.

“

Norwegian-registered foreign business (NUF) from the United Kingdom. Anglo Europe was in turn a subcontractor of Velox Electro Nordics, a subcontractor of Cts Nordics AS, one of the biggest actors in the data center industry.

Workers in Norway should be able to expect that their employers follow the rules and regulations governing working life. As readers of this annual report know all too well, while this is true in most cases, there are grave exceptions.

Florin comes to learn this when he is told at the hospital that he had to pay for his emergency medical care. Despite undeniably having worked at the data center in the months prior, the Norwegian health authorities concluded that Florin did not have a working relationship in Norway and was therefore not entitled to free care.

Exactly why this was the case remains an open question. A possible contributing factor, as *Dagbladet* reports in their coverage of the case, is that Anglo Europe Limited had not registered Florin in the correct register, but in one that the authorities did not check when determining patients' eligibility for free health care.

To make matters worse, Anglo Europe Limited had not taken out the occupational injury insurance that is mandatory for all employers in Norway, leaving Florin without insurance payouts.

A little over a week after *Dagbladet* broke the case about

Florin's injury, Green Mountain covered his Norwegian hospital bill. Back in Romania, Florin continued the necessary rehabilitation treatment, paying out-of-pocket.

Accessing public services in the cloud

Data centers are necessary for the critical digital services that keep Norwegian society running. Among these are the services provided by the Norwegian Labour and Welfare Administration (NAV), which administers sickness benefits.

It is well documented that accessing Norway's digital public services is *practically unattainable* for foreign workers holding a d-number – the provisional version of the national identity number.² Perhaps paradoxically, while Florin worked at a data center, he could not access NAV's digital communication portals and did not receive sickness benefits after the accident.

To Steffen Bjørkavåg Olsen from EI og IT Forbundet who has been assisting Florin with his case, this is emblematic of the systemic discrimination that many foreign workers face in Norway.

Speaking with Florin in December 2025, a little over a year after the injury, he tells Fair Play Bygg that while not fully recovered from the accident, he is on the road to recovery and is back at work. He says that his intention with

² Czech-Havnerås, A. & Schweyher, M. (2024). Digital Bordering of Polish Workers Registered with a D-Nummer in Norway: From Precarity to Welfare Exclusion and Work Exploitation. *Norsk antropologisk tidsskrift*, 35(3–4), 201–217. <https://doi.org/10.18261/nat.35.3-4.6>

reaching out to Fair Play Bygg was not only to raise awareness about his own case, but to make it safer for everyone working at data centers.

“For me it was about health and safety. I am not trying to blame anyone, but to address what we can learn about this, what we can do differently next time so that it does not happen again. It’s not about pointing fingers.”

The future of work in Norwegian data centers

The public debate on data centers has focused on issues such as high energy needs, extensive land use, and security concerns. Thus far, there has been little attention paid to the working conditions in the “future industry” of Norway.

This is now changing. In early December 2025, Fædrelandsvennen broke the news that the Norwegian Labor Inspectorate (Arbeidstilsynet) has notified Cts Nordics that they may be issued a record-high fine of 12 million kroner for violating their obligation to ensure that its subcontractors follow the laws governing wages and working conditions at a data center in Vennesla.³

One of Arbeidstilsynet’s preliminary findings was that Cts Nordics had not documented their mapping of hazards and risks and that no safety inspection round had been conducted. Cts Nordics has contested the grounds for the fine.

Fair Play Bygg regularly receives tips from the public about unsafe worksites. These are often in highly visible places such as rooftops in residential areas or larger construction sites in urban spaces. Here, unsafe work becomes detectable. Working conditions inside data centers, in comparison, are more difficult to observe. Located in more remote locations, and – for legitimate security reasons – sealed off from public view, what takes place inside them is largely shielded from public scrutiny.

As Norway prepares to construct more data centers, we must focus not only on their potential for job creation, but also the safety of those jobs and for the legal protections of their workers that build them.

Ruinert etter arbeidsulykke

Florin Sauluc jobbet på Tiktok-datasenteret ved Hamar da han falt gjennom et usikret tak og knuste ankelen. De få sekundene har snudd livet hans på hodet.

KONKURS: Rumenske Florin Sauluc (46), ingeniør med elektrisk arbeid som spesialitet, bygget datasenter ved Hamar. Et halvt år etter at han ble skad... [Vis mer](#)

Madeleine Hatlo

Siri Gedde-Dahl

Publisert 15.03.2025 - 07:24
Sist oppdatert 15.03.2025 - 17:09

Dagbladet, 15. mars 2025

³ <https://www.fvn.no/nyheter/okonomi/i/2pnodb/bygger-datasenter-paa-stoeleheia-naa-vil-arbeidstilsynet-gi-gigantbot>

Menneskehandel i arbeidslivet – en blindflekk hos kontrolletatene

Av Leila Langdalen, Fagansvarlig, ROSA Stop Human Trafficking

Menneskehandel er en alvorlig form for kriminalitet og utnyttelse. Det innebærer ulike former for tvang, både fysisk – gjennom vold, trusler og frihetsberøvelse – og mer skjulte former som økonomisk kontroll, manipulering og psykisk press. I Norge og ellers i Europa har menneskehandel tradisjonelt blitt forstått som knyttet til sexindustrien, der kvinner utnyttes i prostitusjon og organiserte kriminelle nettverk tar fortjenesten.

Dette bildet er imidlertid bare delvis riktig. Menneskehandel forekommer også i det ordinære arbeidslivet. ROSA har de siste årene arbeidet med saker innen restaurantbransjen, landbruket og byggenæringen – virksomheter med tilsynelatende lovlig drift. Mange av metodene som benyttes i sexindustrien, brukes også her: rekruttering fra fattige områder, løfter om arbeid og god lønn, økonomisk og sosial avhengighet av arbeidsgiver eller nettverk, lån for å finansiere reisen til Norge, og krav om tilbakebetaling gjennom trekk i lønn. Nettverkene bistår ofte med dokumentasjon og legger til rette for kontroll over arbeidstakerne.

Få av disse sakene blir identifisert som menneskehandel i vårt rettssystem. Offentlige etater og rettsvesen er i stor grad innrettet mot å gjenkjenne menneskehandel som utnyttelse i prostitusjon.

Vi ser en klar økning i saker der personer vi er i kontakt med blir utnyttet og presset inn i grovt tvangsarbeid og kriminalitet her i Norge. Mange av dem faller utenfor lovbestemmelsen om menneskehandel, og dermed står de helt uten reelle rettigheter. Vi er bekymret for at norske myndigheter mener at der det foreligger bevegelsesfrihet foreligger det ikke tvang.

Vi ser ofte at folk begynner i et dårlig arbeidsforhold som etter hvert utvikler seg til ren utnyttelse – i enkelte

Leila Langdalen Sbai

tilfeller ender de opp med å bli tvunget til å jobbe på hasjplantasjer eller måtte begå annen form for kriminalitet. Når politiet oppdager det, er det ofte ofrene som blir straffet, mens bakmennene går fri.

De kriminelle nettverkene som organiserer menneske-

”

Det er ikke lenger slik at organiserte kriminelle opererer kun i den kriminelle økonomien, men inntekter fra narkotika, prostitusjon og menneskehandel flyter inn i «legale» virksomheter og blir hvitvasket. Dette fører til en økende grad av konflikt og vold i næringslivet.

“

handel i prostitusjon og i arbeidslivet, overlapper delvis. Fair Play Bygg Oslo og omegn har i flere saker dokumentert hvordan slike nettverk driver omfattende identitetsmisbruk. Personer settes opp med formelle roller i selskaper som benyttes til arbeidslivskriminalitet, og identiteter misbrukes til økonomisk kriminalitet, blant annet trygdesvindler.

I Norge antar vi at tusenvis av mennesker lever under uverdige forhold, i lagerbygg, låver, restauranter, industrilokaler og andre uegnede boformer. Bygg- og anleggsbransjen, transport, skjønnhetspleie, restaurant, landbruk og renhold er særlig utsatte bransjer. Arbeidsforholdene kan med rette beskrives som moderne slaveri. Gjeld til bakmenn, trusler, identitetsmisbruk og kontroll over bankkontoer er forhold som må tillegges større vekt i identifiseringen av ofre for menneskehandel og i straffeforfølgelsen av bakmenn.

Vi i ROSA er svært bekymret over mangelfull identifisering av utsatte for menneskehandel blant sesongarbeidere og arbeidsmigranter. Mange av disse er i en sårbar situasjon, og noen utnytter deres sårbarhet til tvangsarbeid/tjeneste som er definisjonen på menneskehandel i norsk lovverk.

Menneskehandel er et menneskerettighetsspørsmål, og dette må danne grunnlaget for kampen mot utnyttelse i Norge. Menneskerettighetsbrudd forekommer ikke bare i menneskehandelsforholdet, men også der staten ikke beskytter mulige utsatte eller ikke gjør nok for å forebygge menneskehandel. Dette betyr i klartekst at staten har en menneskerettslig forpliktelse til å avdekke menneskehandel og beskytte utsatte. Manglende rettigheter og høy terskel for hjelp; variabel kompetanse og fenomenforståelse i etatene; og utilstrekkelig ressurser til å etterforske og bistå hindrer alle fullbyrdelse av denne forpliktelsen.

Godt organisert kriminalitet:

Profesjonelle tilretteleggjarar spelar ei nøkkelrolle

Fair Play Bygg Oslo og omegn sende 68 varsel i 2025 om føretak som dreiv ulike formar for kredittbedrageri. Desse varsla er knytt til falske rekneskap eller anna forfalska dokumentasjon for i hovudsak oppnå kreditt til kjøp av byggevarer, men også få tilgang på billån, drivstoff, telefoni eller andre varer.

Det er attraktivt og enkelt for kriminelle å overta føretak med historie. Kriminelle søker på Facebook-grupper for sal av «tomme» føretak eller folk med ein forretningsidé om å etablere «hylleselskap» for så å selje dei til folk som ønskjer å kjøpe føretak, men ikkje etablere eit sjølv.

Selskap med organisasjonsnummer er inngangsdøra til kriminelle for å drive ei rekke ulike metodar for kriminalitet. Straks føretaket er overtatt, er det mogleg å gjera endringar.

Ny leiing i føretaket

Med ein gong eit føretak er overtatt, vil nye eigarar setje inn nytt styre og dagleg leiar. Når det er kriminelle som har overtatt føretaket, vil dei ofte nytte «stråpersonar». Det kan vera folk som er utsett for ID-tjuveri eller folk som er narra eller truga til å gje frå seg sin ID eller ta på seg verv. Fair Play Bygg ser med uro på at mange vi mistenker er stråmenn nyleg har komme til landet som flyktningar eller arbeidsinnvandrarar.

Andre endringar

Det blir ofte bytta namn og formål, nokre gonger også bransje. Så blir det sendt inn rekneskap. Nokre gonger blir tidlegare rekneskap endra, men dette er etter kvart blitt ein kjent bedragerimetode. Difor ser vi oftare at ein ventar med å sende inn rekneskap til etter årsskiftet. Svært tidlege innsendte rekneskap er ein indikator for bedrageriforsøk.

Tilsette

Når kriminelle kontrollerer eit eller fleir føretak, kan dei sende faktura og krevje tilbake MVA, sende søknad om kreditt og lånefinansiering av investerings og rapportere inn løn på tilsette. I Sverige er det døme på at hundretals føretak i byggenæringa inngår i sirkelfakturering for kvitvask, MVA-svindel og svart løn.

Fair Play Bygg har varsla om at føretak rapporterer løn på tilsette som ikkje utfører arbeid i føretaket. Desse opplysningane danner grunnlag for at dei tilsette blir kredittverdige for banklån. Desse «tilsette» kan vera utsett for ID-tjuveri, slik at banklåna blir utbetalt til bakmenn. Men fiktiv løn vil også gje rett på ulike trygdeyttingar som lønsgaranti ved konkurs, stønad ved arbeidsledigheit, sjuketrygd, pensjon og forsikring. Mange av desse føretaka vil etter kvart gå konkurs. Fair Play Bygg har lest mange burapportar som fortel om styreleiarar som ikkje kan svare på spørsmål, verdier som er borte og store krav frå kreditorar.

Profesjonelle tilretteleggjarar

For å få til dette, er kriminelle aktørar avhengige av ulike profesjonelle folk. Gjerne folk med rekneskapskompetanse, revisjon, kompetanse på bank og forsikring, pengeoverføringar til utlandet, tolketenester, kompetanse på regelverket i NAV, eigedom og takst. Det er også folk som har utvikla kompetanse på å skaffe personar som kan utnyttast, både ved ID-misbruk og gjennom arbeid, nokre gonger begge. Dette er ein viktig kapasitet for denne type organisert kriminalitet i arbeidslivet.

Fair Play Bygg har varsla på fleire profesjonelle tilretteleggjarar som sel tenester til kriminelle, eller som inngår i kriminelle nettverk. Nokre av desse er også tilsett i offentleg administrasjon og finans. Nokre har også politiske verv.

Profesjonelle tilretteleggjarar er sentral del av kriminaliteten, både for å få tilgang på føretak, ID-ar, arbeidskraft, lage falske opplysningar og kvitvaske utbytte. Eit effektivt tiltak mot profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet bør vera å rette stor innsats mot denne gruppa.

Menneskehandel og tvangsarbeid i kriminelle nettverk

Organisert kriminalitet i arbeidslivet

Tysdag 23. september eksploderte ein granat i Pilestredet i Oslo. Granaten var retta mot ein neglesalong. Fair Play Bygg Oslo og omegn kjente til nettverket bak dette føretaket etter gransking av fleir menneskehandel-saker.

Fair Play Bygg prioriterte å undersøke «granat-saka» vidare. Få dagar etter sendte vi eit varsel om eit rekneskapsbyrå på Lillestrøm som har ei mengde klientar innan restaurant og venleikspleie. Vi peikte spesielt på nokre restaurantar som var nært knytt til neglesalongen. Kort tid etter politiet mottok dette tipset eksploderer ein ny granat på Strømen, ved ein av dei restaurantane vi omtaler i varselet.

Fair Play Bygg vart merksame på nettverket etter at det kom fram at ein mann busett i Drammen med bakgrunn frå Vietnam fungerte som «agent» for bønder og andre som trengte å rekruttere arbeidskraft frå Vietnam. Agenten har eit stort nettverk i Vietnam, ordnar med arbeidskraft, dokument, innkvartering og løn. Mottakarane av arbeidskraftsimporten er bønder og andre næringsdrivande som har behov for sesongarbeidskraft. Innkvarteringa var i falleferdig hus og nedlagte drivhus. Ein av kundane til agenten er tilsett i politiet og bærbonde. Han hadde tidlegare etterforska agenten for menneskehandel.

Politiet fann store kontantsummar og ei mengde pass på agenten i 2013. Agenten vart dømd for menneskehandel i 2016, men vart seinare frikjend etter at vitna overraskande endra forklaring i andre rettsrunde. Agenten vart likevel dømd for skattesvik.

Agenten er framleis aktiv med å rekruttere arbeidskraft frå Vietnam. Ein samarbeidspartnar er arrestert i Vietnam for å ha underslått rekrutteringsgebyr arbeidarane betalte. Denne partneren budde i ein «massasjesalong» i Krokstad-elva og hadde knytingar til bilvask, neglesalongar og stor-

”

Ein av kundane til agenten er tilsett i politiet og bærbonde. Han hadde tidlegare etterforska agenten for menneskehandel.

“

kioskar. Fair Play Bygg mistenkjer i vårt varsel at ein del av arbeidskraftimporten til sesongarbeid, «blir borte» og går over i kriminalitet, svart arbeid og prostitusjon. Mistanken er bekrefte av fleire reportasjar i Aftenposten.¹

Nokre av arbeidarane som kom som sesongarbeidarar vart brukt til svart arbeid med å pusse opp privathus. Nokre har også bli sett til å «tjuvkople» el-anlegg for å stele kraft til ulovlege hasj-plantasjar.

Familien til innehavar av neglesalongen i Pilestredet er omtalt i dommar som omhandlar hasj-distribusjon. Andre i nettverket er omtalt i dommar med vald og organisert kriminalitet.

Vår teori er at mengda av venleik-salongar og restaurantar er delvis etablert for å drive kvitvasking av utbytte. Det har oppstått konflikt med andre kriminelle nettverk som har ført til kidnapping, trugsmål og eksplosjonar. Rekneskapskontoret på Lillestrøm er truleg sentrale i tilrettelegging for å kvitvaske utbytte frå både tvangsarbeid, omsetning av narkotika og anna kriminalitet.

¹ <https://www.aftenposten.no/norge/i/lwvOxy/underbetaling-frykt-og-daarlige-boforhold>

Strategisk samarbeid mellom Backe Entreprenør og Fair Play Bygg Oslo og omegn

Ønsker større innsats fra myndighetene

Entreprenører, håndverksbedrifter og byggherrer har vært støttemedlemmer og bidragsytere til Fair Play Bygg siden vi begynte arbeidet vårt i Oslo og omegn i 2019. Samfunnsbevisste arbeidsgivere som støtter opp under den seriøse delen av byggenæringa har en betydning for norsk arbeidsliv som ikke kan måles i kroner og øre.

Martin Borg. Foto: Moment foto.

Samtidig koster det å drive kriminalitetsbekjempende arbeid, og vi er takknemlige for at Backe Entreprenør har inngått som samarbeidspartner med Fair Play Bygg med en årlig støtte på 100.000 kroner.

Kvalitets- og seriøsitetssjef i Backe Entreprenør, Martin Borg forteller til Fair Play Bygg at en stor utfordring i bekjempelsen av arbeids-

livskriminalitet i dag er manglende innsats og støtte fra offentlige instanser.

– Selv når vi avdekker beviselige lovbrudd blir sakene henlagt av politiet, sier han. – Vi skulle ønske myndighetene i større grad prioriterte arbeidet mot a-krim. Vi opplever ikke å få den støtten vi trenger for å gjøre bransjen enda mer seriøs.

Videre forteller Borg at forhold knyttet til arbeidstidsbestemmelser og manglende lønn kan utgjøre et økende problem. – Dette er forhold som er ressurskrevende å avdekke og dermed vanskelig for oss som entreprenør å

håndheve, sier han, og viser til at et samarbeid med Fair Play Bygg kan bidra til å forebygge dette.

Både Fair Play Bygg og aktører i næringslivet som jobber for en seriøs byggebransje drar nytte av bedre samarbeid.

– Det er viktig for oss å ha en informasjonsleverandør som kjenner bransjen, kan avdekke useriøs aktivitet og varsle oss der det er relevant. Et samarbeid med Fair Play Bygg er et viktig bidrag i Backes seriøsitetsarbeid, sier Borg.

Byggeindustrien, 10. september 2025

Daglig leder Lars Mamen i Fair Play Oslo og omegn. Foto: Simen Hennum / Fair Play Bygg

Backe inngår samarbeid med Fair Play Bygg – Veldig viktig

Backe går inn som samarbeidspartner i Fair Play Bygg, og forplikter seg blant annet til å betale organisasjonen 100.000 kroner i året. – Veldig viktig å få solid finansiering, kommenterer Fair Play Bygg Oslo og omegn-sjefen.

PUBLISERT 18.09.2025 - 11:37

Ladestasjoner

Varsler om misbruk av klimastøtte

Fair Play Bygg Oslo og omegn har over tid sendt varsler på virksomheter vi mistenker for kredittbedrageri, bruk av stråpersoner og fiktive regnskap. Dette sakskomplekset ble omtalt i vår årsrapport for 2024. Vi fortsatte å varsle på denne type kriminalitet også i 2025. Etter hvert så vi at flere av virksomhetene var knyttet drosje. Drosjeselskapene hadde finansiert billån og kunne knyttes til andre nettverk vi undersøkte.

Et av selskapene hadde fått et pant som var knyttet til bygging av ladestasjon for el-biler. Det viste seg at selskapet hadde søkt Klimaetaten i Oslo kommune om støtte til dette, og fått tilsagn om 2 259 741 kroner til formålet.

Fair Play Bygg kjente til at samme styreleder også var knyttet til flere virksomheter. Vi undersøkte også disse. Oppslag i offentlige postjournaler ledet oss til et stort antall dokumenter fra blant andre Justervesenet og Klimaetaten.

For å analysere dette store tilfanget av data tok vi i bruk vårt nye analysesystem FPB-SK (se faktaboks).

Dette ga treff. Det viste seg da at flere drosjevirkosheter med beskjeden eller negativ økonomi har søkt og fått relativt store beløp i støtte til etablering av hurtigladere for drosjer.

I søknadene framstår virksomhetene som om de uavhengig søker om støtte enkeltvis for sin drosjevirkosheter. Fair Play Bygg fant ved gjennomgang av søknader og dokumentasjon at det var brukt de samme adressene, kontaktpersoner, leverandører og tegninger. I noen tilfeller helt identiske søknader.

Alle dokumentene tyder på at det er en konserntilknytning mellom de ulike virksomhetene selv om de framstiller seg som uavhengige virksomheter i søknadene. Et «konsern» eier bilene, og taxiforetakene leier/bruker denne bilparken til løyver og drift.

Det kan tyde på at nettverket forsøker å maksimere uttak av støtte ved å splitte en virksomhet i flere juridiske enheter og søke maksimalt per enhet.

Fair Play Bygg varslet Klimaetaten og andre offentlige etater. Ordningen varte kun ut 2025. I januar 2026 varslet Klimaetaten flere virksomheter at de vurderte å trekke tilbake støtten.

Metodeutvikling og kunstig intelligens

Den omfattende rapporten Fair Play Bygg sendte til Oslo kommune er et resultat av vårt nye analysesystem, bestående av skreddersydde analyseprotokoller og rammeverk vi selv har utviklet for vårt arbeid med store sakskomplekser og fenomener.

Systemet består av grunnprotokollen «SK-Ramme» (Sakskompleksramme), som definerer struktur, ansvar, risikonivå, hypotesekontroll og etiske grenser, og setter reglene for hvordan en sak skal bygges. Innenfor denne protokollen har vi utviklet flere operative analysemoduler, blant annet «FBR-SK» (Fenomenbasert RAW-rapport-sakskompleks) som gjennomfører rådatabehandling, dokumentflyt og katalogisering. Analysemodulene gjør grunnprotokollen SK-Ramme praktisk anvendbar på store datasett og lar mønster og avvik danne arbeidshypoteser framfor løpende tolkning og testing. Vi har bred analyse- og forskningskompetanse på teamet og passer på at etikk, vitenskapelig metodikk og teori former utviklingen og bruken av protokoll og modeller.

Vi har trent vår ChatGPT Business (OpenAI GPT-4 virksomhetsløsning med kryptert kommunikasjon) konto til å fungere som protokollstyrt arbeidskraft. Det gir i praksis kapasiteten til et helt sekretariat som sammenstiller store dokumentmengder etter våre instruksjoner (SK-Ramme og FBR-SK). Det gjør det mulig å gå fra «mistenkelige bevegelser» til tung, etterprøvable dokumentasjon på rekordtid – og gir oss mye bedre forutsetninger for å holde tritt med moderne, organisert og profesjonelt tilrettelagt arbeidslivskriminalitet.

– Jeg blir forbanna. Lønnstyveri er et alvorlig kriminelt problem

LO reagerer sterkt på at riksadvokat Jørn Sigurd Maurud sår tvil om lønnstyveriloven virker. – Hvilke arbeidstakere tåler å miste 100.000 kroner, spør Ingerid Marie Utvik i LO.

Førstesekretær Ingerid Marie Utvik i LO er forbanna over at lønnstyveri ikke tas nok på alvor. LO

Dagsavisen, 20. januar 2026

Arbeidsgiver dømt til å betale lønn

I mars 2025 fikk Fair Play Bygg Østfold kunnskap om at en tidligere ansatt i WYX AS nylig hadde saksøkt firmaet for manglende utbetaling av lønn. Arbeidstaker er fagutdannet tømmer og ble etter søknad ansatt i fast stilling som tømmer i WYX AS i 2023.

Lønnskravet ble behandlet i Søndre Østfold tingrett, hvor det ble avsagt dom 26.05.25 (Søndre Østfold tingrett – Dom – TSOS-2025-8463).

I 2023 var WYX AS et godkjent bemanningsforetak. Fra ansettelsen jobbet arbeidstakeren på byggeplasser under ulike entreprenører. I henhold til praksis i WYX AS ble timelister levert for utført arbeid.

I desember 2023 fikk ikke arbeidstakeren utbetalt lønn. Begrunnelsen WYX AS gav for den manglende lønnsutbetalingen var at oppdragsgivere ikke hadde betalt WYX AS for arbeidet som var utført.

Da lønn for januar 2024 også uteble, valgte arbeidstaker derfor å si opp stillingen.

Etter at arbeidsforholdet var avsluttet hadde arbeidstaker utestående lønn for november 2023 og desember 2023, samt sykepenger for en sykemeldingsperiode. I tillegg hadde ikke arbeidsgiver utbetalt feriepengene.

Under rettsaken i mai 2025 forklarte WYX AS at de manglende lønnsutbetalingene skyldtes manglende presisjon i føring av timelister. Videre fant WYX AS grunn til å betvile legens sykemelding.

WYX AS ble dømt til å betale arbeidstakeren kr 81.573,- i ubetalt lønn, sykepenger og feriepengene.

Fair Play Bygg Østfold sendte tre varsler på WYX AS i løpet av 2025. Det er sendt flere varsler på lønnstyveri. Fair Play Bygg har oppfordret arbeidstakere som har tatt kontakt med oss til å anmelde til politiet for lønnstyveri.

Om lønstjuveri

Saka med WYX viser den tradisjonelle metoden for å arbeide med ubetalt løn: privatrett tvist som blir forsøkt løyst i møte med arbeidsgivar, forliksråd eller i retten, arbeidsgivar blir dømd til å betale ut heile løna eller deler av løna etter forlik.

Ein alternativ veg er å melde arbeidsgivar til politiet etter straffeloven §§ 395 og 396, lønstjuveri og grovt lønstjuveri.

Fair Play Bygg Oslo og omegn har varsla om 72 saker om lønstjuveri i 2025. I fleir av desse sakene er det meir enn 1 arbeidstakar. I ei sak er det heile 25 arbeidstakarar, omtalt i Dagsavisen. Typisk for arbeidstakar som ikkje har fått løn er at arbeidsgivar ikkje svarer på spørsmål om løn, arbeidsforholdet er opphøyr, ofte utan forrett oppseiing, arbeidstakar får ikkje løn i oppseiingsperiode og inneståande feriepengar ikkje blir utbetalt. For kvar arbeidstakar blir det fort 100 000 kroner i tapt løn, overtidsgodtgjering, pensjon, feriepengar og andre tillegg. Desse 72 sakene utgjør store summer for kvar arbeidstakar og til saman gir det ein stor konkurransefordel til kriminelle arbeidsgjevarar.

Mange av dei som tek kontakt med Fair Play Bygg eller andre organisasjonar er ofte svært provoserte over at dei ikkje får betalt for arbeidet dei har gjort. Men ein del er også redde. Vi har opplevd at arbeidstakarar har trekt sakene sine av frykt for arbeidsgivar. Det er alltid ei vurdering arbeidstakar må gjera, kva konsekvensar får det for ho/han å rapportere og eventuelt stå fram med ei sak, møte arbeidsgivar i retten eller forliksrådet? Er det ein større risiko enn verdien av løna kan forsvare? Er det betre å ta tapet og freiste i ein anna by, eit anna land?

Ein arbeidstakar som tok kontakt med oss valte å trekke saka si etter at han varsla om lønstjuveri. Heldigvis var

det mange andre som torde å stå fram, og arbeidsgjevar vart dømd for grovt lønstjuveri. Han var tidlegare straffa for medverknad til mord, og medan han sona dom for drapet, fekk han tilleggsdom for hallikverksemd og skattesvik. Lovbrot som han utførde frå fengselet. Retten dømde arbeidsgivar først til 9 månader i fengsel, så i neste rettsrunde til 5 månader for grovt lønstjuveri og eit tilfelle av bedrageri. Arbeidsgivar vart dømd for å forsetteleg og utilbørleg å utelate betaling av nesten 500 000 kr i løn til 13 arbeidstakarar.

Den fyrste som varsla om denne saka trakk seg og var ikkje med i dommen. Vi kjenner til at det også var fleire andre som ikkje fekk løn, som heller ikkje var med i dommen.

Dei meinte det var for stor risiko, med tanke på arbeidsgjevarar fortid.

Løn er betaling for arbeid. Dei fleste som vert utsette for lønstjuveri får løn etterskotsvis, arbeidet er utført men løna kjem ikkje. Dette er arbeidstakarar som ikkje har store bankkonti å leve av. Dei har berre arbeidskrafta si å leve av. Når verdien av arbeidskrafta blir tatt frå dei, får det store konsekvensar, for arbeidstakaren og for samfunnet.

Kriminelle bedrifter vinn anbod på prisar andre ikkje kan konkurrere med og verdien på arbeidskraft fell. Arbeidstakarar som opplev at sakene om lønstjuveri blir lagt bort misser tilliten til rettsstaten. Det er alvorleg.

I 2026 er det 4 år sidan forbodet mot lønstjuveri kom inn i straffeloven. Fair Play Bygg Oslo og omegn har i denne perioden varsla om 265 lønstjuverisaker. Det er tydeleg at desse sakene ikkje blir prioritert av politi.

For å stanse lønstjuveri er straffespolet eit tiltak av fleir. Vi forventar at det kjem fleire saker om lønstjuveri utover 2026 i retten. Det er nok saker å velje blant.

”

Når verdien av arbeidskrafta blir tatt frå dei, får det store konsekvensar, for arbeidstakaren, og for samfunnet.

“

Gull, bedrageri og falske rekneskap

Eit føretak som Fair Play Bygg Oslo og omegn varslar om fyrste gong i 2024 går konkurs i 2025. Rapporten frå konkursbuet er svært interessant.

Burapporten beskriv eit selskap som sett in ein stråmann, leverer falske MVA refusjonskrav til Skatteetaten, får utbetalt 514 000 feilaktig av Skatteetaten, pengar som blir brukte til å kjøpe gullmyntar.

Første tips frå 2024 dreier seg om bedrageri mot byggvarehandelen, kredittsøknader basert på falske rekneskap. Vi sende ut varsel til vårt nettverk i byggvarehandelen og informerte om mogleg bedrageriforsøk.

Andre tips Fair Play Bygg sender ut er frå sommaren 2025.

Her har vi identifisert nokre adresser som har tatt i mot varer føretaket har fått på kreditt. Varene er ikkje betalt. Opplegget verkar å vera godt organisert og det er spor til folk som er aktive i narkotika- og valdskriminalitet. Dagleg leiar er høgst truleg stråmann.

Vår deling av informasjon til byggvarehandelen var effektiv, men likevel går føretaket konkurs med 11,6 millionar i gjeld og lite verdiar i buet.

Etter dette leverer Fair Play Bygg også eit tips mot rekneskapskontoret som har laga fiktive rekneskap. Vi har indikasjonar på at rekneskapsbyrået veit kor gullmyntane har take vegen.

”

Vi har indikasjoner på at rekneskapsbyrået veit kor gullmyntane har take vegen.

“

Frå burapporten:

«Bostyrers undersøkelser gir grunn til å anta at styreleder ved konkursåpningen, ■■■, ikke har vært reell aksjonær eller styreleder i Selskapet. De opplysningene han har gitt til boet indikerer at han i svært liten grad har kunnskap om Skyldneren. Bostyrers vurdering hittil er at ■■■ har fått rollene i Selskapet som såkalt «stråmann», men det er uklart hvilke personer som i så fall står bak.»

«Det bemerkes at Selskapets registrerte styreleder, og tidligere styremedlemmer, i liten grad har bidratt til sakens opplysning.»

«Boets undersøkelser av Selskapets transaksjonslister i 2023 viser ikke grunnlag for virksomhet av et slikt omfang som årsregnskapet tilsier. Selskapets regnskapssystem (Tripletex) viser at årsaken til omsetningsøkningen i 2023 var én postering foretatt 31.12.2023, der selskapet har bokført «Opptjent, ikke fakturert inntekt» med kr 4 480 000. Det foreligger ingen bilag som underbygger føringen eller noen andre opplysninger som kan tyde på at arbeid har vært utført av Skyldneren.

Berre i byggenæringa blir den kriminelle økonomien berekna til 60 milliardar kroner årleg, skriv Bjørn Weider-Krog og Lars Mamen. Wirestock / iStockphoto

Debatt

Ta pengane, ikkje stråmannen

Kampen mot økonomisk kriminalitet og arbeidstivskriminalitet blir ikkje vunne med leiarsamlingar og planar. Nokon lyt også gjere jobben.

Etter bostyrers vurdering synes posteringen 31.12.2023, gjennomført for å kunne utarbeide og levere fiktivt årsregnskap for 2023 som viste at Selskapet tilsynelatende hadde sunn økonomi. Årsregnskapet for 2023, som ble levert til Regnskapsregisteret, viser som nevnt over positiv egenkapital med ca. kr 1,53 millioner.»

«Kontantstrømmen på bankkonto viser videre at det kun kom tre beløp inn på konto i 2024. Av disse ble kr 354 688 og kr 159 718 innbetalt av Skatteetaten hhv. 16. og 25.07.2024. Beløpene ble betalt av Skatteetaten som følge av mva-meldinger som viste merverdiavgift til gode på Selskapets hånd. Det er opplyst at Skatteetaten senere har anmeldt forholdet som skattesvik.

Kontoutskriftene viser videre at Selskapet hhv. 17. og 26.07.2024 betalte kr 332 906 og kr 135 632,95 til Tavex Gull og Sølv AS. Kontakt med nevnte gullsmed har avdekket at betalingene gjaldt kjøp av 17 gullmynter. Boet har ikke avdekket hvor gullmyntene er oppbevart eller om de er i behold.»

Dagsavisen,
18. november 2025

Bjørnar Hulbak, Rime
Advokatfirma DA

Disse er medlemmer i Fair Play Bygg Oslo og omegn

- Elektromontørenes Forening i Oslo og Akershus
- NHO Elektro Oslo og Omegn
- NHO Elektro Romerike
- Byggmesterforbundet Region Øst
- Malermestrenes Landsforbund
- Murmesternes Forening
- Heismontørenes Fagforening
- Bygningsarbeidernes Fagforening, Fellesforbundet avd. 600
- Tømrer og Byggfagforeningen, Fellesforbundet avd. 601

Støttemedlemmer i Fair Play Bygg Oslo og omegn

- Oslo kommune
- Statsbygg
- Forsvarsbygg
- Opplæringskontoret for tømrerfaget
- Minel Kreativ Elektro Ski AS
- Stolt Elektro
- Lærling Øst AS
- Fredensborg bolig
- AF Håndverk
- Netel
- Transtema Mobile AS
- Hab Construction AS
- Prosjektmaster AS
- Oslo Håndverks- og Industriforening
- Bane NOR
- El og It Oslo og Akershus
- Ing. S. D. Baastad AS
- Opplæringskontoret for ventilasjons- og blikkenslagerfaget
- Ventilasjons- og blikkenslagerbedriftenes landsforbund, Oslo og Akerhus
- Byggmesterforsikring AS

- Eltel Networks AS
- Agnoss AS
- Statnett
- Elektroimportøren AS

Andre bidragsytere

- Oslo Malermesterlaug
- Leithe & Christiansen AS
- BB Elektro Bjørn Bakke AS
- Gulbrandsen & Olimb AS
- Mjøndalen Mur og Puss AS
- NHO Elektro Buskerud
- Ellingard AS
- Strømmen Sparebank
- Romerike Sparebank
- Backe Entreprenør
- Finans Norge Forsikringsdrift
- Kredinor
- Hovedorganisasjonen Virke

Bidragsytere og støttemedlemmer til Fair Play Bygg Østfold

- Byggmesterforbundet Østfold
- Østfold Fagforening Fellesforbundet avd. 851
- NHO Elektro Østfold
- Elektroarbeidernes Fagforening EL & IT – Østfold
- Frank Kristiansen AS
- Malermester Buer Østfold AS
- Advokatfirmaet Ytterbøl & Co AS
- Bjørnstad Bygg AS

Nyttige lenker

Skatteetatens Tett på-veileder	https://www.skatteetaten.no/om-skatteetaten/om-oss/forebyggende-arbeid/tettpa-veileder/
Work in Norway	https://www.workinnorway.no/
Arbeidstilsynet	https://www.arbeidstilsynet.no/arbeidsforhold/lonn/minstelonn/
Politiet	https://www.politiet.no/tjenester/tips-politiet
Elvirksomhetsregisteret	https://elvirksomhetsregisteret.dsb.no/
Mesterregisteret	https://www.mesterbrev.no/mesterregister/
ROSA	http://rosa-help.no/
Du kan selvsagt også kontakte oss	Tips til Fair Play Bygg Oslo og omegn: https://fairplaybyggoslo.no/tips-oss/

Fair Play Bygg-kanalene:

<https://fairplaybyggoslo.no>

post@fairplaybyggoslo.no

ostfold@fairplaybyggoslo.no

Lik og følg oss på Facebook: facebook.com/fairplaybygg/

